

**NÁRODNÍ PLÁN ZAVEDENÍ
EURA V ČESKÉ REPUBLICE**

**ČÁST II
KONKRETIZACE ÚKOLŮ
V JEDNOTLIVÝCH SEKTORECH
2007**

Verze: 10

Schválena vládou ČR dne 11. dubna 2007

Národní plán zavedení eura v České republice

část II – konkretizace úkolů v jednotlivých segmentech

1	ÚVOD	1
2	BANKY A OSTATNÍ SUBJEKTY FINANČNÍHO SEKTORU	1
2.1	ZAVEDENÍ EURA DO HOTOVOSTNÍHO OBĚHU.....	1
2.2	ZAVEDENÍ EURA DO BEZHOTOVOSTNÍHO OBĚHU	6
2.3	SUBJEKTY FINANČNÍHO SEKTORU A EURO, INFORMAČNÍ SYSTÉMY, OCHRANA SPOTŘEBITELE VE FINANČNÍM SEKTORU.....	8
2.4	PŘEHLED NUTNÝCH LEGISLATIVNÍCH ZMĚN	12
2.5	ZÁVĚR, SHRNUÍ, HLAVNÍ DOPORUČENÍ	14
2.6	INDIKATIVNÍ HARMONOGRAM ÚKOLŮ SPOJENÝCH SE ZAVEDENÍM EURA VE FINANČNÍM SEKTORU	15
3	VEŘEJNÉ FINANCE A VEŘEJNÁ SPRÁVA A SAMOSPRÁVA	18
3.1	STÁTNÍ ROZPOČET, ROZPOČTY ÚZEMNÍCH SAMOSPRÁV A STÁTNÍ FONDY	18
3.2	SPRÁVA STÁTNÍHO DLUHU A FINANČNÍHO MAJETKU STÁTU	20
3.3	ÚČETNICTVÍ, VÝKAZNICTVÍ, DANĚ, CLA, MZDY A PLATY.....	20
3.4	CENY	23
3.5	SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ A VEŘEJNÉ ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ.....	24
3.6	KONVERZE INFORMAČNÍCH SYSTÉMŮ	26
3.7	LEGISLATIVNÍ STRÁNKA ZAVEDENÍ EURA VE VEŘEJNÉ SPRÁVĚ.....	27
4	NEFINANČNÍ SEKTOR A OCHRANA SPOTŘEBITELE	27
4.1	KONVERZE CEN A DUÁLNÍ OZNAČOVÁNÍ CEN	27
4.2	DUÁLNÍ CÍRKULACE	29
4.3	ETIKA PŘECHODU NA EURO	29
4.4	MONITORING CEN, KONTROLA A ŘEŠENÍ SPORŮ	30
4.5	HLAVNÍ PODNIKOVÉ ASPEKTY PŘECHODU NA EURO	32
5	LEGISLATIVNÍ POTŘEBY ZAVEDENÍ EURA	36
5.1	CHARAKTERISTIKA ÚKOLŮ SPOJENÝCH SE ZAVEDENÍM EURA	36
5.2	PŘÍPRAVA NOVÉHO ZÁKONA O ČESKÉ NÁRODNÍ BANCE	37
5.3	PŘÍPRAVA HARMONOGRAMU LEGISLATIVNÍCH PRACÍ.....	38
5.4	ČASOVÝ ROZVRH LEGISLATIVNÍCH PRACÍ SOUVISEJÍCÍCH SE ZAVEDENÍM EURA	42
6	ZDROJE INFORMACÍ A KOMUNIKACE	45
6.1	CÍLE INFORMOVÁNÍ O ZAVEDENÍ EURA V ČR.....	45
6.2	SYSTÉM A PRINCIPY KOMUNIKACE.....	45
6.3	INSTITUCIONÁLNÍ ZAJIŠTĚNÍ.....	47
6.4	CÍLOVÉ SKUPINY.....	48
6.5	NÁSTROJE KOMUNIKACE.....	48
6.6	ČASOVÝ HARMONOGRAM KAMPANĚ	49
6.7	FINANČNÍ ZAJIŠTĚNÍ.....	52
6.8	ÚKOLY V OBDOBÍ PŘED VSTUPEM DO ERM II	52
7	INFORMAČNÍ A STATISTICKÉ SYSTÉMY	54
7.1	OPATŘENÍ PRO MINISTERSTVA A OSTATNÍ ÚSTŘEDNÍ ORGÁNY STÁTNÍ SPRÁVY	54
7.2	OPATŘENÍ PRO SUBJEKTY ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVY.....	55
7.3	OPATŘENÍ PRO ZAVEDENÍ EURA V PODNIKATELSKÉ SFÉŘE.....	55
7.4	POPIS NEJDŮLEŽITĚJŠÍCH ÚKOLŮ	56
7.5	POSTUP PRO KONVERZI STATISTICKÝCH DATABÁZÍ A IS	57
7.6	NÁKLADY, RIZIKA A DOPORUČENÍ SPOJENÁ S PŘECHODEM NA EURO	60
7.7	SEZNAM ÚKOLŮ V OBLASTI INFORMAČNÍCH A STATISTICKÝCH SYSTÉMŮ	61

1 Úvod

Část II Národního plánu zavedení eura v České republice podrobně rozpracovává část I obsahující základní informace o způsobu zavádění eura v České republice a o úkolech v jednotlivých sektorech české společnosti. Část II obsahuje také úkoly a kontrolní termíny, podle kterých bude naplňování Národního plánu sledováno a vyhodnocováno.

Jednotlivé kapitoly části II byly zpracovány příslušnými pracovními skupinami Národní koordinační skupiny pro zavedení eura pod vedením jim určených gestorů a v souladu s pokyny národního koordinátora zavedení eura. Národní plán zavedení eura byl projednán Národní koordinační skupinou pro zavedení eura a schválen na jejím zasedání dne 21. února 2007. Dne 11. dubna 2007 národní plán schválila vláda České republiky.

Terminologie načasování zavedení eura

V následujících kapitolách jsou použity tyto termíny konkretizující načasování jednotlivých kroků:

rok € – rok, ve kterém bude přijato euro v České republice

den € – první den roku €

rok €-1 – rok před přijetím eura (analogicky €-2 a podobně)

2 Banky a ostatní subjekty finančního sektoru

2.1 Zavedení eura do hotovostního oběhu

2.1.1 Zajištění dodávek eurobankovek

V rámci přípravy na rozšíření eurozóny o nové země bylo rozhodnuto, že bankovky budou po dohodě s Evropskou centrální bankou (dále ECB) zapůjčeny některými z národních centrálních bank zemí Eurosystemu (dále partnerská NCB). Česká národní banka (dále ČNB) připraví v dostatečném časovém předstihu svůj požadavek na množství bankovek potřebných pro přechod na euro a odhad logistických zásob pro období roku následujícího po zavedení eura v ČR.

ČNB uzavře s partnerskou NCB smlouvu o zapůjčení bankovek, jejíž obsah bude vycházet z Obecných zásad ECB¹. Převoz bankovek na území České republiky bude možný až po zrušení výjimky na zavedení eura (čl. 3 odst. 4 obecných zásad ECB/2006/9), tedy přibližně půl roku před zavedením eura. Bankovky budou následně splaceny produkcí, kterou bude ČNB zajišťovat v letech po zavedení eura v České republice.

2.1.2 Zajištění výroby a dodávek euromincí

Právo vydávat mince přísluší podle evropské legislativy jednotlivým členským zemím Eurosystemu. Podle zákona o ČNB přísluší výhradní právo vydávat mince na území ČR centrální bance. Z tohoto výlučného práva vyplývá odpovědnost ČNB za zajištění výroby a dodávek mincí pro potřeby České republiky jakožto členské země Eurosystemu. Všechny oběžné mince v měně euro mají stejné technické parametry, liší se pouze rubovou, tzv. národní stranou. Objem jejich emise schvaluje ECB.

Příprava výroby, vlastní výroba, dodávky a distribuce euromincí jsou časově velmi náročné. Přípravné fáze je třeba zahájit nejméně tři roky před uvažovaným termínem zavedení eura. Samotná výroba českých euromincí je možná až po přijetí rozhodnutí o zrušení výjimky na zavedení eura, tedy přibližně půl roku před zavedením eura.

Zajištění výroby a dodávek českých euromincí je nutno rozdělit do několika fází, a to:

1. Výběr námětů a výběr výtvarných návrhů národních stran českých euromincí (dále jen "národní strana")
 - mechanismus výběru námětů národních stran a výběru jejich výtvarných návrhů stanoví bankovní rada ČNB tak, aby pro konečné rozhodování bylo k dispozici několik variant
2. Výroba nástrojů (razidel) a výroba zkušebního množství českých euromincí
 - výrobce, ev. více výrobců euromincí bude vybráno v souladu se zákonem o veřejných zakázkách v zadávacím řízení (budou vyzvány mincovny členských zemí EU, které budou k datu vypsání zadávacího řízení splňovat všechny předpoklady stanovené Evropskou komisí)
 - vzhledem k objemu potřebného množství euromincí a ke krátkému období pro jejich výrobu bude výroba pravděpodobně rozdělena mezi několik výrobců, z nichž každý bude připravovat nástroje pro určité hodnoty euromincí

¹ Obecné zásady ECB/2006/9

- o rozsahu výroby mincí, ať už co do objemu či struktury, rozhodne ČNB s ohledem na očekávanou potřebu a na objem emise schválený Evropskou centrální bankou

3. Výroba mincí a jejich doprava na území ČR

- předpokladem zahájení výroby euromincí po zrušení výjimky na zavedení eura bude úspěšný průběh všech testů stanovených dokumenty Evropské komise, resp. jejich poradních orgánů
- na základě splněných požadavků bude možno mince transportovat do ČR, a to na základě předem definovaných pravidel

2.1.3 Předzásobení bank a nefinančních subjektů

ČNB poskytne v době bezprostředně předcházející přechodu na euro oběživo v euroměně formou zápůjčky bankám (tzv. frontloading), které protihodnotu zapůjčených bankovek a mincí zajistí zástavou v souladu s předpisy ECB. Vydávat bankovky a mince zapůjčené ČNB v rámci předzásobení do oběhu před dnem přechodu na euro nebude dovoleno.

Banky mohou v rámci druhotného předzásobení (tzv. subfrontloading) poskytnout eurobankovky a euromince zapůjčené centrální bankou nefinančnímu sektoru (obchodům, provozovatelům bankomatů apod). Druhotné předzásobení veřejnosti nebude povoleno. Předzásobení bank bude zahájeno tři měsíce, druhotné předzásobení nefinančního sektoru jeden měsíc před stanoveným termínem přechodu na euro.

Euro je zákonným platidlem v podstatné části Evropy, a proto se mohou banky, nefinanční subjekty i veřejnost předzásobit v průběhu vrcholících příprav přechodu na euro také nákupem eurobankovek a euromincí jiných států v bankách a ve směnárnách za tržní cenu. Rovněž není vyloučeno zásobení veřejnosti počátečními sadami mincí² (tzv. starter kits).

2.1.4 Zásobení bankomatů a jejich konverze

V současné době je v České republice rozmístěno téměř 3 000 bankomatů a jejich počet do budoucna dále poroste. Provozovatelé bankomatů, servisní organizace a bezpečnostní agentury budou muset v relativně krátkém časovém období zajistit změnu software, hardware a naplnění bankomatů tak, aby úpravou bankomatů z národní měny na měnu

² čl. 17 odst. 2 Obecných zásad ECB/2006/9

euro nebyl narušen hotovostní peněžní oběh (změna vybavení a komunikace s autorizovanými a zúčtovacími centry, zajištění hotovosti, odhad množství a volba nominálů, přizpůsobení velikosti kazet, stanovení termínu pro duální nastavení obrazovek, tisk výpisů v období duálního označování cen).

Obdobně bude nutno upravit prodejní a jiné automaty a další zařízení přijímající bankovky i mince a zařízení a stroje na ověřování pravosti a zpracování bankovek a mincí národní měny.

2.1.5 Výměna bankovek a mincí, duální cirkulace a stažení bankovek a mincí národní měny

V období dvou kalendářních týdnů od data přijetí eura bude následovat období tzv. duálního oběhu či duální cirkulace. V obchodní síti bude možno platit bankovkami a mincemi národní měny i euroměnou, zpět však budou vydávány pouze bankovky a mince měny euro. Období duálního oběhu bude velmi náročné pro všechny zúčastněné subjekty, zejména však pro sektor maloobchodu.

Výměnu hotovosti budou zajišťovat ČNB, komerční banky a další vybrané subjekty bezplatně po dobu nejméně šesti měsíců od data zavedení eura. Pravidla pro výměnu budou pevně stanovena v rámci Obecného zákona pro zavedení eura. Na základě příslušného zákonného zmocnění bude možno upravit např. hodnotu bankovek a mincí pro jednu výměnu, popřípadě maximální počet kusů. Komerční banky provedou změny svých informačních systémů a procesů týkajících se pokladních a směnářských operací.

Nejvhodnější formou výměny postradatelných hotovostí v národní měně je jejich uložení v předstihu na účet v bance či spořitelním a úvěrovém družstvu (tzv. kampeličce) a po datu přijetí eura jejich výběr v měně euro podle potřeby. V tomto směru budou ČNB i komerční banky vyvíjet potřebnou komunikační aktivitu vůči svým klientům. Po uplynutí období šesti měsíců bude výměnu původního oběživa provádět pouze ČNB. U mincí bude možná výměna po dobu pěti let. O délce doby, během které bude možná výměna bankovek, bude rozhodnuto dodatečně; bude se však jednat o dostatečně dlouhé období v řádu desítek let.

Bankovky a mince národní měny (tj. Kč) budou prostřednictvím bank soustřeďovány v pobočkách ČNB nebo na jejich detašovaných pracovištích, kde bude probíhat jejich likvidace. ČNB dohodne s bankami a s příslušnými bezpečnostními složkami a agenturami co nejracionalnější formy transportů.

2.1.6 Přeprava, skladování a ochrana hotovosti

Přechod na euro v České republice bude náročný z hlediska zajištění bezpečnosti přepravovaných a uschovaných bankovek a mincí v národní měně stahovaných z oběhu a nově do oběhu vydávaných eurobankovek a euromincí. Totéž konstatování platí i pro přepravní a uschovací kapacity, a to i s ohledem na skutečnost, že příprava bude probíhat v období předvánočních nákupů a Vánoc. Bude nutná velmi těsná spolupráce bank, Policie ČR, bezpečnostních agentur zajišťujících transporty a v případě potřeby i armády k ostraze vybraných objektů. Předpokládá se též spolupráce zpravodajských služeb.

Eurobankovky a euromince vydávané do oběhu

ČNB disponuje dostatečně velkými uschovacími kapacitami pro uložení eurobankovek a euromincí; kapacity potřebné pro uložení eurobankovek a euromincí v prvních dnech výměny vytvoří i banky ve spolupráci s bezpečnostními agenturami.

Bankovky a mince české měny stahované z oběhu

ČNB bude vytvářet podmínky pro to, aby většina bankovek a mincí národní měny byla z oběhu i ze zásob bank popř. dalších institucí stažena v předstihu před zahájením distribuce eurobankovek a euromincí v rámci předzásobení; po zavedení eura by měla v oběhu zůstat jen malá část národního oběživa, která bude průběžně stahována z bank.

2.1.7 Likvidace bankovek a mincí české měny stažených z oběhu

Likvidaci bankovek národní měny budou provádět pobočky ČNB, které budou kontrolovat rovněž pravost a počet bankovek stahovaných z oběhu. Mince budou soustředěny na zabezpečeném pracovišti, kde budou postupně ničeny.

2.1.8 Komunikace s odbornou i laickou veřejností k otázkám zavedení eura, výměna bankovek a mincí české měny stahovaných z oběhu

Z hlediska přechodu na euro v hotovostní oblasti budou v období příprav veřejnosti vysvětlovány možnosti výměny bankovek a mincí v národní měně za eurobankovky a euromince, zejména časové relace jednotlivých kroků. Odborné i laické veřejnosti budou vysvětlovány otázky ochrany eura proti padělání, zejména ochranné prvky na eurobankovkách a způsoby, jakými je možno ověřovat jejich pravost. Zvláštní pozornost bude věnována citlivým skupinám (důchodci, děti, zdravotně postižení). Obecné principy komunikační strategie k zavedení hotovostního eura stanoví ČNB a jsou zároveň součástí kapitoly o komunikaci Národního plánu zavedení eura. Komerční banky budou informovat své klienty standardními komunikačními kanály, nutné bude vyškolení vlastního personálu k tomuto účelu.

2.2 Zavedení eura do bezhotovostního oběhu

2.2.1 Zajištění účasti ČNB v systému TARGET, zajištění úprav systému CERTIS

Pro vedení účtů bank, na kterých se provádějí v eurozóně měnové operace, a pro vlastní provádění těchto měnových operací provozují centrální banky v EU systém TARGET³ (Trans-European Real Time Gross Settlement Express Transfer System). Zároveň je systém TARGET použitelný pro všechny další mezibankovní platby, zvláště velké a prioritní platby. V neposlední řadě slouží systém řadě evropských vypořádacích systémů k zúčtování peněžní části obchodů s cennými papíry.

Z důvodu realizace měnové politiky je účast ČNB v systému TARGET ode dne zavedení eura povinná. Z důvodu rozložení rozhodných úkolů v čase bude vhodné zvážit napojení ČNB na TARGET v předstihu před zavedením eura (přibližně 6 měsíců).

K zúčtování korunových převodů vede v současné době ČNB bankám účty mezibankovního platebního styku v tuzemském systému CERTIS. V systému CERTIS probíhá též hotovostní vypořádání obchodů s cennými papíry v českých korunách. Po zavedení eura mohou být účty bank vedeny buď v systému TARGET, nebo v systému CERTIS (maximálně však čtyři roky po termínu zavedení eura). V obou případech je třeba zajistit flexibilní přenos dostatečného objemu prostředků sloužících k vypořádání plateb mezi TARGET a CERTIS, a proto je nutné zabezpečit automatizované propojení uvedených systémů. Úkolem komerčních bank bude zvážit způsob napojení na TARGET (např. přes mateřské banky) a případně rozsah využití dalších clearingových systémů (STEP 2, PRIEURO a další).

ČNB a komerční banky průběžně sledují vývoj v Evropě v oblasti rozvoje platebních systémů, kde vývoj postupně směřuje k vysokému stupni centralizace. Přejít na euro bude probíhat vedle budování tzv. SEPA (Single Euro Payments Area). Způsob a forma zapojení ČNB a komerčních bank budou realizovány po ujasnění nutných kroků v evropské rovině. Z tohoto důvodu je vhodné v první fázi řešit implementaci SEPA odděleně od procesu zavádění eura, avšak s vědomím souvislosti obou procesů.

Spolu s plánováním realizace změn v tuzemském platebním systému CERTIS a jeho napojení na TARGET je třeba spolupracovat rovněž s provozovateli vypořádacích systémů a systémů zajišťujících zúčtování operací s platebními kartami. Pokud bude ponecháno vedení účtů bank

³ V současné době probíhá vývoj a testování nové verze systému pod názvem TARGET II. Vzhledem k tomu, že má být uveden do provozu na konci roku 2007, je zřejmé, že se ČR bude zapojovat již do činnosti nového systému.

v tuzemském systému CERTIS, lze ještě čtyři roky po zavedení eura zachovat i stávající propojení provozovatelů vypořádacích systémů na CERTIS. Při převodu účtů bank do TARGET je nutno napojit tyto vypořádací systémy rovněž přímo na TARGET.

2.2.2 Konverze účtů, platebních karet a dalších platebních nástrojů

Konverze bankovních produktů (účet, úvěrové produkty, akreditivy, záruky, šeky, směnky)

- banky provedou konverzi klientských účtů a úvěrových produktů vedených v korunách na eura podle přepočítacího koeficientu; konverze bude provedena bez jakýchkoliv poplatků; o této skutečnosti budou klienti včas informováni
- v této souvislosti bude muset být usměrněn a koordinován proces konverze na eura, je nutné připravit celou operaci tak, aby byla zachována původní čísla účtů klientů
- bude provedena změna všech systémů účtujících v českých korunách, včetně kurzových tabulí a tisku stvrzenek pro klienty a výpisů
- při úpravách systémů je nutno zohlednit povinnost dvojího označování cen finančních produktů a uvádění hodnot v české koruně i v euru po celou dobu duálního označování cen

V případě úvěrových produktů, akreditivů a záruk bude třeba řešit rovněž konverzi opravných položek, přepočet pojistného, konverzi přijatých zajištění v korunách a obecně všech aktiv a pasiv.

Změny v systému platebních karet a změna nastavení POS terminálů

- bude využito zkušeností a doporučení mezinárodních karetních společností (VISA, MasterCard) z období vzniku eurozóny (zejména v oblasti řešení interface na karetní autorizační a zúčtovací systémy, vydávání eurobankovek, tisk symbolu euro, ošetření duálního označování, tj. uvádění peněžních částek jak v českých korunách, tak v eurech při tisku dokladů, nastavení čipu u čipových karet, apod.)
- na území České republiky se nachází téměř 40 000 tzv. POS (Point of Sale) terminálů, které umožňují platbu zboží a služeb debetními, kreditními a jinými druhy karet. I zde bude nezbytná adaptace na zavedení eura (především bude nutná změna softwarového vybavení pro komunikaci s autorizačními a zúčtovacími centry, stanovení pravidel pro zúčtování po datu zavedení eura, komunikace s klienty atd.)

Duální označování peněžních částek ve finančním sektoru

- v bankovním sektoru bude otázka duálního označování peněžních částek řešena úpravami zejména ve výpisech z účtů, v cenících bankovních služeb a ve (všeobecných) obchodních podmínkách banky
- duální označování cen bude provedeno v souladu s přijatými obecnými pravidly v České republice; výpisy (konečný zůstatek), ceníky bankovních služeb a další produkty bude nutné vydávat v obou měnách v průběhu celého období duálního označování cen; povinně budou uváděny v obou měnách konečné zůstatky na výpisech, v cenících budou duálně uváděny všechny položky
- banky definují ve svých obchodních podmínkách svůj zvolený přístup k duálnímu označování cen v souladu s legislativními povinnostmi a na základě doporučení Národního plánu a vhodnou formou (např. poučením na zadní straně výpisu, informačními letáky apod.) budou informovat o všech změnách své klienty (další opatření jsou uvedena v následující kapitole 2.3 tohoto materiálu)

Elektronické bankovníctví

- elektronické bankovníctví pokrývá elektronické distribuční kanály, elektronické peníze, elektronickou peněženku a elektronický podpis
- v rámci elektronických distribučních kanálů budou provedeny softwarové změny na stranách dodavatelů software, uživatelů software (klienti bank) a zpracovatelů (banky)
- již rok před zavedením eura je nutné aktivně oslovovat klienty a upozorňovat je na změny; od stanovení přepočítacího koeficientu budou výpisy z účtu (zůstatky) zobrazované v rámci elektronického bankovníctví uváděny duálně, tj. v českých korunách i v euru

2.3 Subjekty finančního sektoru a euro, informační systémy, ochrana spotřebitele ve finančním sektoru

2.3.1 Konverze cenných papírů a dalších produktů finančního trhu

V důsledku zavedení eura bude třeba přepočítat nominální hodnoty všech cenných papírů znějících na českou korunu.

Dluhopisy

- nominální hodnoty obchodovatelných, dematerializovaných korunových dluhopisů všech emitentů budou k datu zavedení eura přepočítány přepočítacím koeficientem. Jednou z možných metod

zaokrouhlení je aplikovat standardní způsob zaokrouhlení na nejbližší cent

- rovněž bude nutné v souladu s přijatou zaokrouhlovací metodou upravit minimální obchodovatelný objem dluhopisů

Majetkové cenné papíry

- při konverzi bude nutné postupovat tak, aby hodnota základního kapitálu v eurech byla rovna (maximálně se blížila) součtu přepočítaných (nominálních) hodnot jednotlivých podílů (akcií); bude třeba závazně stanovit zaokrouhlování hodnot akcií na více desetinných míst (cca na 4-6 desetinných míst, jinak může dojít ke značným odchylkám)
- při konverzi základního kapitálu společností se současně musí zajistit, aby finanční instituce splnily požadavek minimálního základního kapitálu i po jeho konverzi na eura; bude se to týkat zejména obchodníků s cennými papíry a pojišťoven
- k úpravám může dojít i v případě finančních institucí, kde požadavek na výši základního kapitálu nevyplývá ze směrnic ES, jako je např. Burza cenných papírů Praha (základní kapitál burzy je upraven v rámci zákona o podnikání na kapitálovém trhu), pro zprostředkovatelské subjekty v oblasti investičních služeb, pojišťovnictví atd.

Cenné papíry kolektivního investování

- hodnota investice klienta v kolektivním investování se vyjadřuje prostřednictvím jednotek (podílových listů, případně akcií), které se pravidelně oceňují
- aktuální hodnota podílového listu (nebo akcie) se vypočte jako podíl na vlastním kapitálu fondu kolektivního investování, jenž bude vyjádřen v eurech, po zohlednění časového rozlišení standardních nákladů fondu
- v souvislosti se zavedením eura je třeba stanovit formu výpočtu aktuální hodnoty podílu (např. s přesností na 3-4 desetinná místa), se stejnou přesností se poté přepočítají počáteční hodnoty podílu podílových fondů vytvořených před termínem zavedení eura (celková hodnota majetku klienta resp. jeho investice se bude zaokrouhlovat standardně na celé centy)
- historická výkonnost produktů kolektivního investování se vykazuje za období několika měsíců až roků; portfolia mohou obsahovat aktiva v cizích měnách včetně eur, která byla v daném čase oceněna aktuálním devizovým kurzem a mohou tedy vznikat pochybnosti, zda se za základ výpočtu historické výkonnosti má považovat minulá hodnota v Kč, která se přepočte přepočítacím koeficientem nebo zda budou mít tyto subjekty možnost odděleně vypočítat minulou hodnotu

v eurech pro ta aktiva, která jsou nebo byla denominována v eurech. Jako vhodnější se jeví způsob vycházet z minulé hodnoty uvedené v korunách a přepočítat ji následně prostřednictvím přepočítacího koeficientu, aby byla zajištěna kontinuita a srovnatelnost vykazovaných hodnot; tímto způsobem by měla být i duálně uváděna hodnota už v období před zavedením eura (tj. po stanovení přepočítacího koeficientu).

2.3.2 Přizpůsobení organizátorů trhů a vypořádacích systémů, adaptace tržních indexů

Obchodování s cennými papíry

- organizátor trhu cenných papírů změní ve svých systémech údaje o nominálních hodnotách obchodovaných cenných papírů a dalších nástrojů finančního trhu, přepočítá jejich kurzy a upraví hodnotu kroku kotace (tzv. ticku, nejmenší jednotky, o kterou se mohou ceny na trhu měnit) a jiných parametrů obchodování (cenová pásma apod.)
- tvůrci akciových indexů přizpůsobí vzorce pro výpočet kurzů udávaných v euru
- provozovatelé systémů pro vypořádání obchodů musí zajistit přepočítání plateb za dosud nevypořádané obchody, přepočíst hodnotu pozice u derivátových kontraktů a celkově technicky uzpůsobit systémy (ke změnám systému by mělo dojít v průběhu technologické přestávky na přelomu daného kalendářního roku, aby se mohlo následně plynule pokračovat v obchodování na regulovaném trhu v eurech)

Přepočítání a nahrazení tržních indexů a referenčních sazeb

- v případě transakcí a smluv vázaných na cenové zdroje je třeba provést transformaci korunových cenových zdrojů na eurové; za účelem dosažení maximálních výhod ze zavedení eura je žádoucí podporovat určitý stupeň harmonizace eurových trhů prostřednictvím společných charakteristik trhů s euroměnou, které jsou uplatňované ve všech zemích eurozóny (referenční úrokové sazby PRIBOR/CZEONIA budou nahrazeny odpovídajícími referenčními sazbami EURIBOR/EONIA, základní úroková sazba ČNB sazbou ECB MRO – Main Refinancing Operation atd.)
- u stávajících smluvních závazků nebude mít zavedení eura na jejich platnost vliv, platné smlouvy nebude možné z titulu zavedení eura vypovědět, pokud se smluvní strany nedohodnou jinak⁴

⁴ Nařízení Rady (ES) č. 974/ 98 ze dne 3. května 1998 o zavedení eura, ve znění pozdějších předpisů.

2.3.3 Konverze informačních technologií

Informační systémy představují nedílnou součást řízení finančních institucí. Z tohoto důvodu bude nutné identifikovat, naplánovat, otestovat a implementovat všechny změny informačních technologií bank a ostatních subjektů finančního trhu. Přípravu je třeba zahájit nejméně tři roky před zavedením eura. Bude žádoucí ustavit v jednotlivých institucích projektové týmy, které se dále budou členit na dílčí samostatné projekty (např. v případě bankovního sektoru se bude jednat o projekty pro centrální systém banky jako účty, platební styk, účetnictví, přímé bankovníctví, zahraniční platby, platební karty, dceřiné společnosti, exekuce na účtech klientů atd.).

ČNB bude koordinovat načasování jednotlivých fází procesu. Pro provedení úprav je třeba znát v dostatečném předstihu zejména pravidla využití přepočítacího koeficientu, zaokrouhlování, způsob zacházení s historickými daty a duální označování cen. Nově vyvíjené či nakupované systémy v rámci finančního sektoru by měly být "eurokompatibilní". Bude žádoucí apelovat na uživatele standardních softwarů, aby oslovili výrobce nebo poskytovatele služeb v oblasti informačních systémů a informovali se o verzích softwaru kompatibilních s eurem nebo o příslušných aktualizacích.

Finanční informační systémy často používají prahové hodnoty, které v systému aktivují určité postupy. Tyto prahové hodnoty musí být přepočítány na euro, aby nedocházelo k nechtěným operacím informačního systému.

2.3.4 Přehled opatření v souvislosti s ochranou spotřebitele, přecenění cenných papírů

Jedním z nástrojů pro zajištění ochrany spotřebitele by mělo být duální označování cen a peněžních částek. Povinnost duálně označovat bude vycházet z obecně přijaté koncepce a měla by být stanovena v Obecném zákoně. Duální označování bude zavedeno do měsíce po stanovení přepočítacího koeficientu, tedy přibližně pět až šest měsíců před datem zavedení eura a trvat dvanáct měsíců po jeho zavedení. Poté může pokračovat po určitou dobu (cca půl roku) na dobrovolné bázi.

Ve finančním sektoru by měla být otázka duálního označování cen a peněžních částek řešena zejména:

- uváděním duálních zůstatků ve výpisech z účtů (výpisy budou obsahovat pevný přepočítací koeficient; před termínem zavedení eura bude zůstatek a další vhodné údaje na účtu uváděn pro informaci i v eurech, po zavedení jednotné měny pak pro informaci i v českých korunách)
- v cenících služeb finančních institucí u všech položek

- ve (všeobecných) podmínkách finančních institucí

Pravidla pro duální označování cen a peněžních částek budou platná pro všechny subjekty finančního sektoru.

Klienti finančních institucí, jako jsou pojišťovny, stavební spořitelny, penzijní fondy apod., by měli dostat v předstihu informace o hodnotě svých pravidelných plateb v eurech (splátkové kalendáře, leasingové splátky atd.). Klienti by měli být rovněž písemně informováni například o přepočtu pojistných částek, případně obdržet příslušný dodatek ke smlouvě, kde budou závazky k finančním institucím přepočteny na eura. Analogicky se tato povinnost týká podílových fondů a všech dalších investičních nástrojů.

Finanční instituce spravující majetek klientů, jehož hodnota je dána úhrnem spravovaných cenných papírů, budou muset v souvislosti se zavedením eura přecenit tyto cenné papíry a informovat klienty o přepočtené hodnotě investice. Je žádoucí, aby finanční instituce po stanovení přepočítacího koeficientu, a poté i po zavedení eura (např. v 1. čtvrtletí roku, kdy bude euro zavedeno), informovaly klienty o přepočtené hodnotě jejich majetku.

2.4 Přehled nutných legislativních změn

Zavedení eura v oblasti finančního sektoru bude mít dopady do českých právních předpisů ve dvou fázích:

2.4.1 Provedení úprav v českém právním řádu, aby ČR splnila podmínky pro zavedení eura

Podle čl. 121, odst. 1 Smlouvy o založení ES je v rámci konvergenčních zpráv EK a ECB posuzována mimo jiné i slučitelnost právních předpisů členských států včetně statutů národních centrálních bank s články 108 a 109 Smlouvy o založení ES a se Statutem ESCB/ECB. To znamená, že je nutno vytvořit právní podmínky pro plnou integraci národní centrální banky do Evropského systému centrálních bank ve smyslu Eurosystemu (tj. ECB a národní centrální banky zemí, které zavedly euro).

V praxi to bude znamenat předání rozhodovacích pravomocí v působnosti Eurosystemu (zejména měnová politika, správa oficiálních devizových rezerv, podpora fungování platebních systémů, peněžní oběh) z ČNB na ECB. ČNB se naopak stane výkonnou složkou Eurosystemu, která bude rozhodnutí ECB realizovat. Úkoly, které realizovala ČNB v rámci svých národních úkolů (např. dohled nad finančním trhem) zůstanou nezměněny. Úpravy potřebné ke vstupu České republiky do eurozóny budou provedeny v rámci nového zákona o ČNB. Jeho platnost bude směřována do období před konvergenčními zprávami (které posuzují pouze platnou legislativu) s tím, že účinnost bude odsunuta k datu zavedení eura v České republice.

2.4.2 Legislativní opatření směřující k vlastnímu zavedení eura

Obecně se zavedení eura týkají tři přímo účinná evropská nařízení (č. 974/1998 o zavedení eura, č. 1103/97 o některých ustanoveních týkajících se zavedení eura a č. 2866/98 o přepočítacích koeficientech – včetně pozdějších novel těchto nařízení). Podrobnější informace jsou uvedeny v části národního plánu věnované legislativním otázkám (Část II – kapitola 5).

Vlastní legislativní úprava v rámci ČR k zavedení eura se bude skládat z více segmentů. Obecný zákon o zavedení eura by měl pokrývat nejzávažnější právní aspekty zavedení eura v ČR a aspekty, které jsou společné pro více oblastí. Bude obsahovat některá opatření související se zavedením eura jako měny a zákonného platidla v ČR, zejména odkaz na přepočítací koeficient, odkaz na způsob přepočtu z koruny na eura, případně na jiné měny, hlavní principy zaokrouhlování, konverzi peněžních prostředků na bankovních a dalších účtech, konverzi cenných papírů, odkaz na garanci neměnnosti dříve uzavřených právních závazků, pravidla duálního označování cen a peněžních částek, pravidla pro duální oběh hotovosti v českých korunách a v euru a pro výměnu oběživa, kontrolu, dozor a sankce při nedodržování tohoto zákona.

Vedle tohoto Obecného zákona by měly být přijaty právní normy v působnosti jednotlivých rezortů, které by upravily konkrétní aspekty zavedení eura v příslušné oblasti.

V oblasti finančního sektoru půjde zejména o tyto okruhy legislativních úprav:

- přepočet částek uvedených v korunách na eura – jde zejména o částky vztahující se k základnímu kapitálu a dále k pokutám
- odstranění nekompatibilit, které by po zavedení eura vznikly. V případě, kdy zákon či jiný předpis stanoví povinnost provádět příslušnou operaci v Kč (např. povinnost mezibankovního platebního styku v Kč, výplata náhrad v Kč při pojištění vkladů), je možnost přímého uplatnění evropské legislativy sporná (nejde o přepočet konkrétní částky). Nekompatibilní se stanou i současné postupy pro přepočty mezi Kč a EUR, např. přepočet limitu pro účely pojištění vkladů včetně případných odkazů na kurzy cizích měn vyhlášené ČNB. Obdobný problém může nastat u právních předpisů, které odkazují na úrokové sazby stanovené ČNB
- oba tyto okruhy problémů budou řešeny s ohledem na přijatý plán legislativních prací v souvislosti se zavedením eura a na základě přijaté metodiky legislativních úprav

2.5 Závěr, shrnutí, hlavní doporučení

Hlavní úkoly finančního sektoru v procesu zavedení eura budou následující:

- zavedení bankovek a mincí denominovaných v euru, stažení národní měny z oběhu
- účast na adaptaci platebních a účetních systémů
- zajištění opatření spojených s ochranou spotřebitele v oblasti finančního sektoru (zejména duální označování cen produktů finančního trhu, duální výpisy)
- konverze klientských účtů, úvěrových produktů, akreditivů, záruk, směnek a šeků přesně podle přepočítacího koeficientu ke dni zavedení eura, resp. ke dnu splatnosti
- konverze ostatních produktů finančního sektoru
- dodržení kontinuity smluv (např. v oblasti úrokových sazeb)
- příprava ČNB na zabezpečení jejích měnově politických funkcí účastí v Eurosystemu

Je žádoucí, aby každá finanční instituce přijala svůj vlastní plán pro přípravu na zavedení eura. Koordinace základních kroků centrální banky, vlády, profesních sdružení působících v oblasti finančního sektoru a spotřebitelských organizací je nezbytnou podmínkou úspěšné realizace celého procesu.

2.6 Indikativní harmonogram úkolů spojených se zavedením eura ve finančním sektoru

číslo	Popis, specifikace	Termín		Předpokládání gestoři
		Poč. přípravy	Splnění	
1	Zavedení € do hotovostního oběhu			
1.1.	Příprava mincí a bankovek v euroměně	€-36	€	ČNB
1.2.	<ul style="list-style-type: none"> ○ výběr návrhů na národní strany mincí ○ výběr námětů ○ rozhodnutí o struktuře euromincí v oběhu, stanovení předpokládaného počtu potřebných mincí ○ výběrové řízení na dodavatele mincí ○ výroba nástrojů (ve spolupráci s mincovnou), výroba limitovaného množství vzorků mincí všech hodnot ○ zahájení výroby mincí ○ stanovení potřebného objemu bankovek, počátek jednání s ECB o uzavření smlouvy o předzásobení s příslušnou NCB 	<ul style="list-style-type: none"> €-36 €-36 €-24 €-24 €-18 €-18 €-6 €-24 	<ul style="list-style-type: none"> €-24 €-30 €-24 €-18 €-6 €-6 €-12 	
1.3.	Plán pro výměnu oběživa Příprava předzásobení bank € <ul style="list-style-type: none"> ○ závazné požadavky eurových bankovek ○ závazné požadavky eurových mincí ○ zahájení předzásobení bank 	<ul style="list-style-type: none"> €-36 €-24 €-12 €-12 €-3 	<ul style="list-style-type: none"> €-13 €-12 €-6 €-6 € 	ČNB ČNB+banky
	Druhotné předzásobení <ul style="list-style-type: none"> ○ závazné požadavky bank na euromince a eurobankovky v nominální hodnotě ○ zahájení druhotného předzásobení 	<ul style="list-style-type: none"> €-12 €-1 	<ul style="list-style-type: none"> €-6 € 	ČNB+banky ČNB + banky
1.4.	Změny v systému platebních karet, ATM, prodejních automatů apod. <ul style="list-style-type: none"> ○ změny nastavení ATM ○ ATM (bankomaty) – změny SW vybavení 	<ul style="list-style-type: none"> €-27 €-27 €-27 	<ul style="list-style-type: none"> € € € 	banky, autorizační a zpracov. centra

číslo	Popis, specifikace	Termín		Předpokládání gestoři
		Poč. přípravy	Splnění	
1.5.	Duální oběh, výměna bankovek a mincí, stažení a likvidace Kč <ul style="list-style-type: none"> o duální oběh o výměna stahovaných mincí v bankách o výměna stahovaných bankovek v bankách o výměna stahovaných mincí v ČNB o výměna stahovaných bankovek v ČNB 	€-24 € € € €	€+6 €+2 týdný €+6 min €+6 €+60 bude rozh. dodatečně	ČNB, banky banky, ČNB banky banky ČNB ČNB
1.6.	Přeprava, skladování, ochrana hotovosti <ul style="list-style-type: none"> o € bankovek a € mincí o bankovek a mincí české měny stahovaných z oběhu 	€-12 €-12		ČNB, banky, CIT ČNB, banky ČNB, banky, CIT
	Logistická podpora výměny oběživa <ul style="list-style-type: none"> o výběr uschovacích míst s potřebnou kapacitou (pro euro mince + pro Kč mince) a jejich stavební úpravy a zabezpečení o výběr střediska pro ničení mincí Kč a jeho zabezpečení (bude-li to nutné) o zahájení likvidace zásob českých mincí (bude-li to nutné) o úprava poboček pro příjem eura – úprava vjezdu dotačních boxů, příp. technicko-bezpečnostních systémů o příprava, příp. úprava přepravních vozidel dle požadavku ECB o projednání způsobu ochrany transportů peněz s Policií ČR o příprava techniky na zpracování mincí a bankovek v euroměně, jednání se servisními organizacemi 	€-24 €-36 €-6 €-36 €-24 €-24 €-36	€-6 €-6 € + €-12 €-6 €-6 €	ČNB, banky, CIT, Policie ČR
1.7.	Likvidace bankovek a mincí české měny stažených z oběhu	€-12		ČNB
1.8.	Komunikace s odbornou a laickou veřejností	€-36	€+12	ČNB, banky

2	Zavedení € do bezhotovostního oběhu			
2.1.	Plné zapojení do systému TARGET2	€-36	€-6	ČNB
2.2.	Konverze účtů, platebních karet a dalších platebních nástrojů <ul style="list-style-type: none"> o konverze bankovních účtů o konverze úvěrových produktů, akreditivů a záruk 	€-36 €-30	€ €	banky banky
	Změny v systému platebních karet <ul style="list-style-type: none"> o POS (prodejní místa) – změna SW vybavení 	€-30	€	banky, autorizační a zprac. centra
	Duální označování cen a peněžních částek <ul style="list-style-type: none"> o začátek o konec 		€-(5-6) €+12	banky
	Elektronické bankovníctví	€-30	€-6	banky
	Změny TPS – CERTIS, IBAN, BIC	€-36	€	ČNB, banky
	Konverzní pravidla a pravidla pro zaokrouhlování (nařízení EU 1103/97 a 974/98)	€-36	€	obecně přijatá pravidla pro zaokrouhlování
	Konverze produktů mezibankovního trhu (spot, opce, swap)	€-24	€	ČNB, banky
	Konverze opravných položek, pojištění vkladů	€-24	€	banky
3	Subjekty finančního sektoru a euro, IS, ochrana spotřebitele			
3.1.	Konverze majetkových podílů, přepočítání základního kapitálu	€-24	€	ČNB, subjekty finančního trhu
	Konverze cenných papírů a dalších produktů finančního trhu	€-24	€	MF a ČNB, subjekty finančního trhu
3.2.	Prizpůsobení vypořádacích systémů (SKD, burza, SCP, RM-S apod.)	€-24	€-12	provozovatelé systémů
3.3.	Konverze IT a účetních systémů	€-36	€	banky
	Interní SW systémů a aplikací subjektů finančního trhu	€-36	€-6	banky
	Externí SW systémů subjektů finančního trhu	€-36	€-6	banky
3.4.	Přehled opatření v souvislosti s ochranou spotřebitele (zejména duální označování cen výrobků a služeb a peněžních částek) <ul style="list-style-type: none"> o koncepce ochrany spotřebitelů při zavedení eura o duální označování (příprava – zahájení) o konec duálního označování 	€-48 €-24 €-12	€-36 (+ přípr. fáze) €-6 €-(5-6) €+12	MPO ČR, MF ČR, NKS banky a ostatní subjekty finančního sektoru

4	Legislativa⁵			
4.1.	Změna zákona o ČNB	započala příprava věcného záměru	€-12	ČNB
4.2.	Změna zákona o platebním styku č.124/2002 a vyhlášky č. 62/2004 + možnost implementace/reflexe (IBAN, BIC, TARGET, NLF/PSD)	€-24	€-12	ČNB
4.3.	Vyhláška ČNB o ukončení platnosti CZK	€-12	€	ČNB
4.4.	Smluvní dokumentace k bankovním produktům a službám	€-24	€-6	ČNB, banky
5	Komunikace			
5.1.	Komunikace a příprava na € nebankovních organizací souvisejících s chodem bankovního sektoru (mobilní operátoři, VISA/MasterCard, Burza CP)	€-36	€+6	banky
5.2.	Komunikace a vzdělávání pracovníků v oblasti finančního sektoru	€-36	€+6	ČNB, banky
5.3.	Interní komunikace	€-36	€+2	subjekty finančního trhu, ČNB
5.4.	Externí komunikace – vůči klientům / spotřebitelům	€-24	€+12	ČNB, subjekty finančního trhu, CIT

Pozn. Termíny jsou stanoveny ve formátu € +/- n, kde n = počet měsíců (pokud není v tabulce specifikováno jinak).

3 Veřejné finance a veřejná správa a samospráva

3.1 Státní rozpočet, rozpočty územních samospráv a státní fondy

Hlavní úlohu při tvorbě a realizaci státního rozpočtu (dále jen SR), státního závěrečného účtu (dále jen SZÚ) a závěrečného účtu kapitol plní Ministerstvo financí České republiky (dále jen MF). Kromě toho, že vytváří právní rámec této oblasti, vypracovává návrh střednědobých výdajových

⁵ Národní plán zavedení eura v České republice bude dále aktualizován v návaznosti na usnesení vlády č. 266 ze dne 19. března 2007 po provedení změny zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů (kompetenční zákon).

rámců centrální vlády (státní rozpočet a státní fondy), návrh SR a návrh střednědobého výhledu SR. Sleduje a analyzuje plnění SR, zodpovídá za vypracování SZÚ a za provedení souhrnného finančního vypořádání vztahů se SR. Metodicky řídí programové financování výdajů SR. Navrhuje vznik, rozvoj a úpravy rozpočtového systému a informačního systému ISPROFIN.

Zákon o státním rozpočtu České republiky na příslušný rok stanovuje celkové příjmy, celkové výdaje a výsledné saldo v korunách. Přílohy zákona stanovují finanční vztahy SR k rozpočtům krajů, k rozpočtům obcí a rozpočtu hlavního města Prahy. Údaje v přílohách zákona jsou většinou uváděny v rádech tisíců korun. Rozpočtový systém bude nově upraven tak, aby rozpočet byl sestavován v rádech eur. Přijetí eura bude znamenat, že příprava SR na rok € bude prováděna v korunách a rovněž v eurech.

V zákoně o rozpočtových pravidlech nebude nutné provádět zásadní legislativní úpravy. Rovněž prováděcí vyhlášky k tomuto zákonu si vyžádají jen minimální změny. Návrhy závěrečných účtů kapitol a SZÚ za rok €-1 budou zpracovány ve dvojím vyjádření, stejně tak roční zpráva za rok €-1 a finanční vypořádání za rok €-1. V souladu s tímto požadavkem bude třeba upravit informační systémy.

Novely příslušných právních předpisů by měly být schváleny před datem přijetí eura tak, aby nabyly účinnosti ke dni zavedení eura. Zákon o státním rozpočtu České republiky bude od roku € schválen s údaji v eurech. Nejdůležitější bude se připravit a stanovit jednotný postup v roce před přijetím eura (€-1) a pro rok přijetí eura (€). Podrobný postup bude stanoven v jedné z následujících aktualizací národního plánu.

Zavedením eura budou u územních samosprávných celků ovlivněny následující oblasti:

- finanční vztahy SR k rozpočtům územních samosprávných celků (dále jen "ÚSC") zahrnující podíl na přípravě SR, SZÚ a vypořádání finančních vztahů ÚSC se SR,
- uvolňování dotací, návratných finančních výpomocí a programového financování, vše v návaznosti na úpravy ve finančních vztazích státního rozpočtu k územním rozpočtům,
- tvorba právních předpisů, koncepcí, strategií a metodik týkajících se financování ÚSC.

V eurech budou uváděny výpočty podílů ÚSC na výnosech daní (rozpočtové určení daní), příspěvky na výkon státní správy, výše limitů, výše peněžitých plnění (odvody, poplatky, penále, pokuty), sociální či jiné dávky fyzickým a právnickým osobám apod. Bude třeba upravit finanční informační systémy – databáze s údaji o ÚSC (Automatizovaný rozpočtový informační systém, dále jen "ARIS") a příslušné výkazy.

3.1.1 Vztah k sociálnímu zabezpečení a veřejnému zdravotnímu pojištění

Vzhledem k tomu, že všechny oblasti sociálního zabezpečení a sociální pomoci jsou financovány ze SR, je sestavení návrhu SR na rok € v eurech, tedy rozpočtování tokových veličin příjmů a výdajů, podmíněno přepočtem veškerých vstupních stavových veličin, parametrů a ukazatelů (např. částek životního a existenčního minima, vyměřovacích základů), rozhodných pro výpočet dávek a jiných plnění, na eura, dále výpočtem valorizačních vzorců (pro zvyšování dávek a jejich komponent) v eurech a konečně výpočtem těchto dávek v eurech.

Totéž se týká i plánování a rozpočtování příjmů a výdajů v systému veřejného zdravotního pojištění jednotlivými zdravotními pojišťovnami.

Nejpozději v rámci přípravy SR na rok € bude nutné přesně určit hodnotu, respektive cenu jednoho bodu stanoveného pro úhrady za poskytnutou zdravotní péči ze strany zdravotních pojišťoven.

3.2 Správa státního dluhu a finančního majetku státu

Převedení hodnoty státních dluhopisů, jakož i všech dalších nesplacených dluhopisů, které budou existovat ke dni €, na měnu euro, bude upraveno v zákoně č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, ve znění pozdějších předpisů. Tímto zákonem je třeba zároveň pro všechny nesplacené dluhopisy všech subjektů, včetně státních dluhopisů, existující ke dni €, stanovit nový "day count", a to takový, který je obvyklý pro země, které již jsou členy eurozóny. Zákon bude připraven v souladu s harmonogramem legislativních prací minimálně rok před zavedením eura.

Vzhledem k tomu, že zákon č. 190/2004 Sb., o dluhopisech, upravuje problematiku dluhopisů obecně (a nejen oblast státních dluhopisů), je potřeba změny v této oblasti koordinovat s potřebami soukromého sektoru a dalšími legislativními změnami v této oblasti.

3.3 Účetnictví, výkaznictví, daně, cla, mzdy a platy

Ve smyslu zásady nepoškodit občana se bude postupovat i v oblasti daní, poplatků, dávek, důchodů a dalších plateb ve vztahu občan – stát. V případech, kdy je příjemcem těchto plateb občan, aplikuje se

zaokrouhlování na centy, případně vyšší jednotky⁶, nahoru. Při platbě, jejichž příjemcem je stát, se naopak suma zaokrouhlí na centy, případně vyšší jednotky, dolů. Tento postup nebude platit při platbách a pohledávkách ve prospěch státu, které vznikají z titulu porušení všeobecně platných právních předpisů (pokuty, penále a jiné platby sankčního charakteru). V těchto případech se bude postupovat dle standardních pravidel zaokrouhlování (viz Část I - bod *Pravidla zaokrouhlování*).

3.3.1 Účetnictví

V rámci regulace účetnictví budou provedeny pouze dílčí změny, jimiž budou dotčena ustanovení o měně.

V roce €-1 se bude vést účetnictví v korunách. Účetní jednotky budou mít povinnost vykázat účetní závěrku za účetní období (rok) €-1 jednak v korunách a jednak v eurech podle přepočítacího koeficientu. Údaje za minulá účetní období budou vyjádřeny pouze v korunách. Vzhledem k tomu, že ne každá účetní jednotka má účetní období shodné s kalendářním rokem, předpokládá se, že povinnost sestavit mezitimní účetní závěrku k 31. 12. roku €-1 bude stanovena každé účetní jednotce, která nevyužívá kalendářní rok.

3.3.2 Daně

Pro rok €-1 budou nezdanitelné částky základu daně, daňové bonusy a podobně stanoveny v korunách. Proto se daňová přiznání k dani z příjmu za rok €-1, která se budou podávat v roce €, budou vykazovat v korunách. Výsledná daňová povinnost (odvod/vratka) se přepočítá na eura přepočítacím koeficientem a finanční úřad/daňový poplatník ji bude povinen uhradit v eurech, a to v zaokrouhlení na centy.

Pro subjekty, které vedou pouze daňovou evidenci, bude v rámci jedné z následujících aktualizací Národního plánu stanoven specifický postup.

V rámci daňové legislativy obecně budou novelizována ta ustanovení, kde se používají pojmy jako např. "česká měna" a kde jsou uvedeny jednotlivé částky v korunách. Uvedené částky nebude možno v převážné většině případů pouze přepočítat na eura dle přepočítacího koeficientu, ale bude je nutno nahradit částkami v obdobné výši, zpravidla však zaokrouhlenými na celá eura, případně na desítky eur dle povahy každé částky. V určitých případech je nutné zachovat dělitelnost příslušné částky číslem 12.

Další oblastí, které se zavedení eura dotkne, je výkaznictví daňových příjmů (např. pro účely SZÚ, do mezinárodních institucí). Dosud vykazované

⁶ Těmito vyššími jednotkami mohou být deseticenty, eura, desítky eur či výše.

statistické údaje v časových řadách budou přepočteny přepočítacím koeficientem, aby bylo možné provádět meziroční porovnání a analýzy.

Zavedení eura bude muset být promítnuto do informačních systémů celní a daňové správy, a to jednak do všech částí aplikací Automatizovaného daňového informačního systému (dále jen "ADIS"), do Modulu evidence spotřebních daní a dělené správy (dále jen "ME-SPD/DES") a evidence celního řízení a dále do všech nedaňových aplikací (personální, finanční, majetkové oblasti apod. – systémy AVIS, VEMA). Dotkne se i oblasti registračních pokladen, dále oblasti výběru daní, jejich evidence, převodů obcím, krajům, státním fondům, Národnímu fondu a dále analytické a statistické oblasti. Podrobnější doporučení týkající se informačních systémů jsou uvedena v kapitole 7 *Informační a statistické systémy* a budou dále rozpracována v rámci příští aktualizace Národního plánu.

V případě majetkových daní je nezbytné provést legislativní úpravy v ustanoveních, která upravují sazbu daně, výši osvobození, popř. výši minimální daňové povinnosti aj., vyjádřené dosud v korunách.

Pro poplatníky využívající obchodní rok, který se liší od kalendářního, budou na základě mezitímní účetní závěrky k 31. 12. přepočteny v souladu s účetními postupy též podklady pro sestavení daňového přiznání do eura.

3.3.3 Cla

V celní správě dojde k úpravě legislativních norem ve smyslu převodu částek vyjádřených v korunách na částky v eurech, který bude proveden za použití přepočítacího koeficientu. Částky stanovené právem ES však budou převedeny přímo na příslušné hodnoty v eurech.

Kromě použití stanoveného přepočítacího koeficientu bude celní správa muset zpracovat metodické postupy, které souvisejí s procedurami celního a daňového řízení dle celního kodexu (limitní částky cla do 10 eur před měnovou změnou, faktury v eurech před měnovou změnou, případy před vstupem České republiky do Evropské unie, zaokrouhlování jednotlivých položek dokladů JSD – Jednotný správní doklad – a podobně). První návrh metodických postupů bude připraven v rámci jedné z následujících aktualizací Národního plánu.

3.3.4 Soudní a správní poplatky

Sazby jsou stanoveny pevnou částkou nebo procentem ze základu poplatku stanoveného v korunách. V rámci přechodu na euro bude nutné upravit nejen sazby stanovené pevnou částkou, ale i základ procentních poplatků, je-li cena předmětu poplatku vyjádřena peněžní částkou v korunách. Na stanovení sazeb bude participovat Ministerstvo spravedlnosti České republiky, resp. všechny resorty, do jejichž působnosti přísluší zvláštní právní předpisy, jimiž jsou upravena správní řízení.

3.3.5 Místní poplatky

Zákon stanoví maximální sazby, vyjádřené pevnou částkou v korunách, případně procentem. V rámci přechodu na euro bude nutné upravit nejen sazby stanovené pevnou částkou, ale i základ procentního poplatku. V rámci přehlednosti sazebníků se nedoporučuje používat přepočítání podle přepočítacího koeficientu kurzu, ale částky stanovit nově, ovšem v hodnotě blízké původním korunovým sazbám.

3.3.6 Platy

Platové předpisy jsou vesměs v garanci ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen MPSV). U těchto předpisů bude možno postupovat cestou přepočítacího koeficientu. Při přepočítávání korunových nároků v platech na eura bude docházet rovněž k zaokrouhlením (směrem nahoru), což bude mít vliv na vyšší platový růst.

U nařízení vlády č. 289/2002 Sb., kterým se stanoví rozsah a způsob poskytování údajů do Informačního systému o platech, se nepředpokládá nutnost legislativních úprav. Bude zřejmě nutné pouze zajistit některé úpravy technického řešení Informačního systému.

V souladu s pravidly pro přepočty historických statistických dat bude nutno upravit také vývojové řady platových parametrů (zejména průměrných platů), které jsou vedeny MF.

V zájmu informování občanů a v souladu s pravidly pro duální označování cen a jiných finančních hodnot zaměstnanci státních institucí i soukromých společností obdrží oznámení o výši svého platu a dalších náhrad v eurech. V tomto oznámení bude vysvětlen způsob přepočtu pomocí přepočítacího koeficientu a zaokrouhlení. Na výplatních páskách budou hodnoty (minimálně pro hrubou mzdu, čistou mzdu, zálohu na daň z příjmu, sociální a zdravotní pojištění) uvedeny v korunách i v eurech po celou dobu povinného duálního označování cen, tedy 5-6 měsíců před zavedením eura a jeden rok po jeho zavedení.

3.4 Ceny

Do cenové oblasti se zavedení eura promítne dvěma směry. Zaprvé do oblasti cen obecně, tj. do sjednávání a regulace cen, do kontroly cen a oblasti sankcí za porušení cenových předpisů.

Druhým směrem je oblast uplatňování cen na trhu konečných spotřebitelů, tedy označování zboží a služeb cenami pro konečného spotřebitele. Úpravy, které budou provedeny v této oblasti, jsou podrobně popsány v kapitole 4 *Nefinanční sektor a ochrana spotřebitele*.

3.5 Sociální zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění

Přepočtení příjmů a dávek bude nezbytné například pro účely státní sociální podpory provést i do minulosti.

Komplexnější řešení v systémech státní sociální podpory, hmotné nouze, sociálně-právní ochrany a sociálních služeb bude doplněno při nejbližší aktualizaci Národního plánu zavedení eura v České republice.

3.5.1 Důchodové pojištění

K 1. lednu dochází k pravidelné valorizaci důchodů, tj. k novému výpočtu jednotlivých důchodů. Základní výměra bude nově stanovena již v eurech (v zaokrouhlení na celá eura). U procentní výměry bude použit přepočítací koeficient, přičemž v rámci rozhodnutí o valorizaci bude stanoveno, že existující procentní výměra bude o dané procento zvýšena a následně zaokrouhlena na desetice, případně na jinou úroveň stanovenou v příští aktualizaci národního plánu. Důchody se vyplácí v daném měsíci pro tento měsíc, proto zde obecně nevzniká problém potřeby nárok vypočtený v korunách vyplatit v eurech.

Česká správa sociálního zabezpečení platí v prosinci České poště zálohu na výplatu důchodů v lednu následujícího roku – pro SR na rok €-1 bude tedy třeba rozpočtovat tuto částku v eurech, respektive z prostředků SR zajistit příslušnou sumu v eurech.

V případě, že žádost o důchod bude podána v roce €-1 a vyřízena až v roce € (část nároku v korunách je splatná až v roce €), bude příslušná korunová částka přepočtena pomocí přepočítacího koeficientu a vyplacena v zaokrouhlení na centy nahoru⁷ v eurech.

V případě, že je splátka důchodu za prosinec vyzvednuta až v lednu, bude příslušná korunová částka přepočtena pomocí fixního přepočítacího koeficientu a vyplacena v zaokrouhlení na centy nahoru v eurech. Shodně bude postupováno také v případě jiných nároků získaných v roce €-1 a vyplácených v roce €, respektive neoprávněně vyplácených v roce €-1 a vrácených v roce €.

⁷ Jde o aplikaci zásady nepoškodit občana, viz Část I.

V zájmu informování občanů a v souladu s pravidly pro duální označování cen a jiných finančních hodnot příjemci důchodů a ostatních sociálních dávek automaticky obdrží oznámení o výši svých dávek v eurech (o jejich dávkách již bylo vydáno rozhodnutí, případně oznámení v případě dávek státní sociální podpory nebo zvýšení důchodů). V tomto oznámení bude vysvětlen způsob přepočtu pomocí přepočítacího koeficientu a zaokrouhlení. Forma duálního označování finančních částek v této oblasti bude dále upřesněna v aktualizacích národního plánu.

Bude nutno vydat předpis, který by převáděl na euro částky tzv. valorizačních nařízení vlády, jimiž se měnila výše základní výměry (tj. nařízení vlády č. 19/1996 Sb., č. 218/1996 Sb., č. 129/1997 Sb., č. 104/1998 Sb., č. 565/2004 Sb. a č. 415/2005 Sb.), a čl. XXIX. zákona č. 237/2004 Sb. Využita budou také ustanovení Obecného zákona o zavedení eura, která stanoví základní principy přepočtu korunových částek.

3.5.2 Nemocenské pojištění

Vždy k 1. lednu dochází k úpravě redukčních hranic a na základě těchto hranic jsou potom všechny dávky nemocenského pojištění nově vypočteny. V roce € bude výpočet proveden se zaokrouhlením na centy. Pro vlastní dávky tedy není třeba využít přepočítacího koeficientu, pouze bude třeba přepočítat vyměřovací základ.

Vzhledem k tomu, že dávky nemocenského pojištění jsou vypláceny zpětně, budou v lednu roku € vypláceny nároky za prosinec roku €-1 získané v korunách. Pro přepočet těchto nároků, které budou vypláceny v eurech, bude použit přepočítací koeficient a výsledný nárok bude zaokrouhlen na centy. V případě platnosti nového zákona o nemocenském pojištění bude třeba obdobně upravit i pravidla pro náhradu mzdy.

3.5.3 Veřejné zdravotní pojištění

Bude nutné provést přepočet vyměřovacích základů pro odvody pojistného na veřejné zdravotní pojištění do minulosti (referenční období). Stejně tak bude zapotřebí upravit hodnotu (cenu) jednoho bodu pro úhradu za poskytnutou zdravotní péči v případech, kdy jsou platby realizovány zdravotními pojišťovnami – tj. ze systému veřejného zdravotního pojištění.

Dále bude nutné stanovit metodický pokyn pro zdravotnická zařízení, která dostanou zapláceno od osob, které nejsou zdravotně pojištěné v České republice ani v jiném členském státě Evropské unie, Evropského hospodářského prostoru a ve Švýcarsku a kdy tedy musí tyto osoby hradit poskytnutou zdravotní péči ze svého.

Vzhledem k tomu, že v současné době je hodnota (cena) bodu vyjádřená v korunách nízká, bude zřejmě potřeba cenu bodu v eurech stanovit na více desetinných míst. Podrobnější úprava, způsob

zaokrouhlování a analýza dopadů v této specifické oblasti, bude uvedena v příští aktualizaci národního plánu.

3.6 Konverze informačních systémů

V rámci úprav informačních systémů půjde zejména o identifikaci potřeby technické konverze informačních systémů v subjektech veřejné správy za všechny oblasti veřejné správy, a to konkrétně:

- ústřední správy,
- územní samosprávy,
- fondů sociálního a zdravotního pojištění.

Jednotlivé instituce musí zabezpečit přechod svých účetních a jiných finančních systémů na podmínky jejich fungování v euru, a to na základě doporučení a v termínech uvedených v kapitole 7 *Informační a statistické systémy*.

MF jako nositel rozpočtové politiky zabezpečí konverzi Automatizovaného rozpočtového informačního systému (dále jen "ARIS") a dalších systémů jako je například Centrální evidence dotací z rozpočtu (dále jen "CEDR") či ISPROFIN. Současně MF zabezpečí i konverzi Automatizovaného daňového informačního systému (dále jen "ADIS") a všech dalších daňových informačních systémů, zejména AVIS, VEMA (evidence majetku a personalistika) na všech třech úrovních řízení (MF, finanční ředitelství a finanční úřady).

Zavedení eura bude muset být promítnuto také do informačních systémů celní správy, a to do všech aplikací systému celně deklarčního – CDS pro výběr cla, do všech aplikací systému spotřebních daní – SPD pro výběr daní a všech aplikací systému Dělená správa pro výběr pokut. Dále musí být změny promítnuty i do některých aplikací informačního systému pátrání a dohledu zajišťujícího speciální činnosti celní správy a do podpůrných systémů z oblasti personální a majetkové. Úpravy výše zmíněných projektů budou realizovány v období analýzy, implementace a nasazení projektů programu eCustoms (elektronické celní řízení) řízeného DG TAXUD, jehož plnění nesmí ohrozit.

Upravit bude nutné všechny databázové a informační systémy důchodového a nemocenského pojištění, úřadů práce v oblasti podpory trhu práce (zaměstnanosti), informační systém státní sociální podpory a pomoci ve hmotné nouzi. V systému veřejného zdravotního pojištění bude nutné převést do eur databáze plátců pojistného, jejich platebních povinností a evidence nedoplatků, ale zejména složité úhradové systémy fungující na různých korunových bázích (paušály, limity, úhrady v korunách za jednotlivé výkony), které jsou základem smluvních plnění mezi zdravotními

pojišťovny a poskytovateli zdravotní péče a také základem vykazování výdajů a jejich plánování.

3.7 Legislativní stránka zavedení eura ve veřejné správě

Zavedení eura jakožto zákonného platidla zasahuje do působení množství institucí a úřadů. Ty vykonávají své činnosti na základě právních předpisů, které bude nutné připravit a nastavit na používání eura. V procesu úpravy právních předpisů sehraávají klíčovou roli příslušné rezorty a je v jejich kompetenci na základě všeobecných pokynů podle kapitoly 5 *Legislativní potřeby zavedení eura* a na základě vládou stanoveného harmonogramu připravit odpovídající podmínky pro přijetí eura.

Legislativní změny se z pohledu veřejné správy budou týkat zejména sociální oblasti, státního a územních rozpočtů či stanovení sankcí. Budou muset být upraveny také místní vyhlášky stanovující výši místních poplatků.

4 Nefinanční sektor a ochrana spotřebitele

Následující kapitola shrnuje povinnosti a doporučení pro přípravu podniků a definuje základní pravidla pro ochranu spotřebitelů. Vzhledem k rozsahu témat a potřebě vyjasnění technických záležitostí spojených se zaváděním eura bude v příští aktualizaci národního plánu výrazně rozšířena.

4.1 Konverze cen a duální označování cen

Při konverzi cen dojde k přepočtu cen z českých korun na eura dle stanoveného přepočítacího koeficientu. K cenové konverzi dojde jednorázově ke dni zavedení eura v České republice; zhruba půl roku předem a rok po zavedení eura však budou mít obchodníci a poskytovatelé služeb zákonnou povinnost jak na cenovkách a v cenících, tak při uvádění celkových částek na účtenkách či výpisech z účtu atd. vyjádřit příslušné peněžní hodnoty jak v korunách, tak v eurech (peněžní částky tedy budou vyjádřeny paralelně v obou měnách). Z tohoto pohledu se bude jednat o povinné duální označování cen. Jeho praktické aspekty budou občanům vysvětlovány v rámci informační kampaně.

Duální označování cen se bude vyžadovat všude tam, kde se občanovi uvádí peněžní částka, cena nebo hodnota v domácí měně. Bude se týkat všech cen výrobků a služeb, hodnoty peněžních částek na účtech, fakturách, ceníků bankovních služeb a služeb jiných finančních institucí, rozpočtových nákladů, spotřebitelských úvěrů, různých plateb, výplat, sociálních dávek, výpisů z účtu občanů apod. Rovněž se bude týkat všech případů, kde je

vystavený výrobek, cenových nabídek, katalogů, reklamy, nabízených služeb a podobně.

Duální označování cen tedy spočívá v poskytování *informace* o provedení přepočtu cen a peněžních částek z národní měny na euro a opačně při použití přepočítacího koeficientu a závazně stanovených pravidel zaokrouhlování. Způsob duálního označování cen v jednotlivých konkrétních případech bude rozdílný v závislosti od druhu zboží nebo poskytované služby. Duální označování cen patří k pilířům, na kterých se buduje jistota u občanů-spotřebitelů. Při duálním označování cen do dne € bude údaj v euru jen informativní. Tento přístup vyplývá z nevyhnutelnosti připravit občany – spotřebitele na postupnou přeorientaci na "myšlení v eurech". Po zavedení eura bude označování v českých korunách jen informační údaj. Důvodem je rychlejší a efektivnější kontrola možného neopodstatněného zvyšování cen. Povinné duální označování cen pro všechny případy uplatňování se bude uskutečňovat v jednotném termínu začátku a ukončení.

Pro řádné zavedení systému do praxe se Obecným zákonem o zavedení eura upraví následně:

Duální označování cen se povinně zavede nejpozději 1 měsíc po stanovení přepočítacího koeficientu a tato povinnost bude přetrvávat 12 měsíců po zavedení eura (po ukončení tohoto období se podnikatelům doporučí dobrovolně pokračovat v tomto systému ještě dalších 6 měsíců). Podrobnější způsob duálního označování cen bude stanoven v rámci metodiky zaokrouhlování, která bude vycházet z Obecného zákona o zavedení eura. Tento způsob bude volen tak, aby se z duálně uváděných údajů dalo jednoduše rozlišit, který údaj je jen informativní a ve které měně se očekává platba (před zavedením eura budou tedy označeny koruny jako měna platby a údaj v euru bude informativní, po zavedení eura tomu bude naopak). Cílem je poskytnout občanovi informace natolik přehledně, aby pro množství poskytovaných údajů nedošlo ke zmatení občanů, resp. k dezinformaci o ceně nebo platbě, ale též proto, aby se občan lehčeji vizuálně orientoval v informacích (např. cenovky na pultech budou uvádět obě měny). Vůdčím je princip, aby občan-spotřebitel v každém okamžiku poznal, která cena je aktuálně platná.

Je potřebné zmínit, že účelem duálního označování cen a dalších částek není jen zabránění případným nepoctivým praktikám při přepočtu na novou měnu. Cílem tohoto nástroje je umožnění psychologického přivyknutí na kalkulaci v nové měně. Mnohé výzkumy ukazují, že přivyknutí občanů na novou měnu je dlouhým procesem a duální označování cen, dávek, důchodů, apod. v něm výrazně napomáhá. S ohledem na transparentnost celého procesu je potřebné, aby při duálním označování cen zboží a služeb bylo postupováno podobně také při uvádění ostatních finančních informací, se kterými přicházejí občané do styku. Duálně budou po stejnou dobu jako u cen v obchodech uvedeny také konečné hodnoty na výpisech z bankovních účtů i u dalších finančních produktů.

Povinnost duálně označovat budou mít jak právnické, tak i fyzické osoby. Přesný rozsah duálního označování cen bude upřesněn v aktualizaci národního plánu zavedení eura.

Důležité v této souvislosti je, aby požadavek duálního označování cen nevyvolal značné náklady v podnikatelské sféře a aby splnil očekávání směrem k občanům. Je proto potřebné zabezpečit návrhy na zjednodušené společné formáty, vzory a usměrnění jednotlivých subjektů pro uvádění duálních cenových údajů. V metodice k zákonu budou všechny způsoby duálního označování cen explicitně uvedeny, včetně těch, které budou podléhat specifickým pravidlům (např. označování při uvádění ceny před a po slevě, při uvádění cen v měrných údajích, při rozkladu ceny na cenu bez DPH a s DPH, apod.)

- **odpovědnost** – za další podrobnější rozpracování tohoto úkolu odpovídá pracovní skupina pro nefinanční sektor a ochranu spotřebitele spolu s dalšími pracovními skupinami; reálnou povinnost duálně označovat budou mít jak právnické, tak i fyzické osoby;
- **vazba na jiné úkoly** – bude stanovena v dalších etapách rozpracování
- **legislativní aspekt/dopady** – duální označování cen a trvání této povinnosti bude stanoveno Obecným zákonem o zavedení eura
- **časová náročnost** – bude stanovena v dalších etapách rozpracování
- **termín splnění** – 12 měsíců po zavedení eura
- **termín začátku** – nejpozději 1 měsíc po určení přepočítacího koeficientu
- **kontrolní termín rozpracování tématu** – vždy k 30. 6. a 31. 12. běžného roku.

4.2 Duální cirkulace

Období duální cirkulace (duálního oběhu) je doba po zavedení eura, po kterou bude možné platit v hotovosti v korunách i v eurech. Jedná se o období, kdy jsou v oběhu obě měny, přičemž status zákonného platidla má euro, koruna se bude z oběhu postupně stahovat a vydávání bude prováděno již jen v eurech. Okolnosti duální cirkulace budou stanoveny Obecným zákonem o zavedení eura a souvisejícími předpisy, jejichž gestorem je zejména Ministerstvo financí ČR.

4.3 Etika přechodu na euro

Pro zajištění úspěšného přechodu na euro má velký význam vztah důvěry mezi podniky/institucemi a spotřebiteli. Jelikož jde o vztahovou a zároveň velmi citlivou oblast, nelze postupovat pouze dle zákonů a norem, ale svou nezastupitelnou roli zde sehrávají morálka a slušné chování zainteresovaných – etika. K jejímu prosazení v procesu přechodu na euro se v zemích eurozóny osvědčilo přijmout dohodu mezi organizacemi spotřebitelů

na straně jedné a profesními sdruženími a podniky z oblasti obchodu a služeb na straně druhé; danému aktu prospívá rovněž součinnost státu. Prioritním v této souvislosti je přijmout dobrovolný závazek (tzv. fair-pricing agreement), že v etapě přechodu na euro se používá výhradně přepočítací koeficient a pravidla zaokrouhlování, tj. že je vše vždy přepočteno tak, jak má správně být (bez dalších vlivů a vstupů). Podnik, který dohodu přijal a závazek plní, je viditelně označen logem, které je spotřebitelům v rámci státem řízené komunikační kampaně komunikováno jako výraz etického přístupu obchodníka k přechodu na euro. Jelikož jde svou podstatou o "automatickou licenci" na základě prohlášení obchodníka, že bude dodržovat podepsaná pravidla dohody, je zvláště významné následné sledování plnění závazků a bezodkladný postih v případě kolize s pravidly. Vedle odebrání loga je možné zveřejnění neetického postupu takového obchodníka, v případě porušení obecně závazných předpisů také uvalení příslušných sankcí.

Zájmem státu i podniků je zajistit hladký, nekonfliktní a korektní průběh zavedení eura se zřetelem na ochranu spotřebitele také tím, že profesní svazy a asociace z obchodu a služeb uzavřou "dohodu o spolupráci" s relevantními občanskými sdruženími ochrany spotřebitele za možné účasti sdružení zabývajících se prosazováním korektního podnikání (ze strany podnikatelů by šlo o nadstandardní závazek k dodržení regulí konverze, ze strany spotřebitelských organizací o zvýšenou péči, informovanost i určitý dohled). Takovéto dobrovolné akční ujednání je možné po vyhlášení základního scénáře zavedení eura a jeho podmínek.

- **odpovědnost** – za další podrobnější rozpracování tohoto úkolu odpovídá pracovní skupina pro nefinanční sektor a ochranu spotřebitele spolu s dalšími pracovními skupinami
- **vazba na jiné úkoly** – případná vazba bude stanovena v dalších etapách rozpracování
- **legislativní aspekt/dopady** – jde o dobrovolný závazek, přímé legislativní dopady se neočekávají
- **časová náročnost** – bude stanovena v dalších etapách rozpracování
- **termín splnění** – 12 měsíců po zavedení eura
- **termín začátku** – nejpozději 1 měsíc po určení přepočítacího koeficientu
- **kontrolní termín rozpracování tématu** – vždy k 30. 6. a 31. 12. běžného roku.

4.4 Monitoring cen, kontrola a řešení sporů

Opatření v této oblasti hrají při zavedení eura nezastupitelnou roli, která přímo souvisí s důvěryhodností, náladou a spokojeností, a to jak spotřebitelů, tak i institucí a podniků; s celkovou důvěrou v euro, eurozónu

a Evropskou unií. Monitoring musí poskytovat exekutivě a současně podnikatelské i spotřebitelské sféře nezbytné informace pro průběžné systematické hodnocení a eventuální usměrnění průběhu přechodu na euro. K tomu bude nezbytné využít nejen standardně probíhající šetření a průzkumy, ale patrně bude také potřeba založit nadstandardní (jednorázové, dočasné) šetření a výzkumy v oblastech, které předchozí zdroje neposkytují a nemohou poskytnout. Součástí monitoringu cen bude i dohled nad dodržováním pravidel týkajících se konverze cen a duálního označování cen, informačních povinností a ostatních stanovených požadavků při zavádění eura.

Dozor nad pravidly, podmínkami a náležitostmi konverze a také nad následnými souvisejícími povinnostmi, které budou vyhlášeny Obecným zákonem o zavedení eura, zvláštními a přizpůsobenými právními předpisy, bude zahrnut do pravidelné kontrolní a dozorové činnosti příslušných orgánů státní správy v oblasti dozoru a ochrany spotřebitele (příkladný výčet těchto institucí bude proveden v následujících etapách, a to včetně případného návrhu na dočasné rozšíření kompetencí vlivem přechodu na euro). K monitoringu je žádoucí stanovit v zákonné úpravě dostatečné kompetence pro jeho vykonávání, a to hlavně na základě upozornění spotřebitelů, zda z důvodu přechodu měny není cena zvýšena, a zda je zachována spravedlivá hospodářská soutěž. Žádoucí je rovněž určit kompetence pro rychlou nápravu včetně možnosti sankcí a přijetí opatření.

Záměrem důsledného dozoru je zabezpečit zjednáání nápravy, když se zjištěný stav nedá odstranit tržními opatřeními. K zabezpečení monitoringu a kontroly budou v zákonné úpravě stanoveny povinnosti pro podnikatele a profesní organizace poskytovat relevantní informace. Součástí opatření v této oblasti musí rovněž být poskytování bezplatných informací spotřebitelům a sběrná místa a způsoby pro podání stěžovatelů. Významnou se jeví rovněž stanovení délky "specifického" monitoringu cen v etapě přechodu (specifického proto, že nepůjde patrně o typický spotřební koš, ale o koš zúžený, obsahující nejčastější spotřebitelské nákupy či konkrétní druhy zboží). Podrobnější návrh bude zpracován v příští aktualizaci národního plánu.

Orgány dozoru ve smyslu tohoto pojednání zpracují minimálně devět měsíců před zavedením eura metodické příručky pro své inspektory včetně "plánů" kontrol. Pro zpracování příruček a plánů kontrol musí být zodpovědní pracovníci (metodici) jednotlivých kontrolních orgánů proškoleni tvůrci zákonné úpravy a dalších právních předpisů minimálně 12 měsíců před zavedením eura⁸. Tyto kontrolní a dozorové orgány rovněž zapojí těsně před začátkem povinné konverze cen a duálního označování cen telefonní linku a elektronickou adresu, na kterou budou moci občané oznamovat všechny případy možných porušení svých práv při zavádění eura. Cílem tohoto postupu musí totiž být rovněž, kromě prioritního cíle uvedeného v

⁸ V této době by již měly být schváleny veškeré právní předpisy upravující postupy týkající se zavedení eura.

úvodu, předcházet také negativně laděné "reklamě" a klimatu celého procesu přechodu na euro.

V zemích eurozóny se velmi osvědčilo pořádání osvětových kampaní, školení a instruktáží pro spotřebitele, a to zvláště pro speciální sociální skupiny obyvatelstva (např. postižení). Jednou z nejvíce ohrožených skupin spotřebitelů se ukázali být zrakově postižení. Je nezbytně nutné přijmout taková opatření, aby se tito lidé mohli seznámit s novými bankovkami a mincemi dostatečně dlouhou dobu před přechodem na euro.

Poznatky z eurozóny jednoznačně potvrzují klíčový význam včasné a plné informovanosti spotřebitelské veřejnosti, zejména o praktických přípravách a o náležitostech a způsobu provedení konverze v bankovním sektoru (přepážky, bankomaty atd.) a v prostředí maloobchodu a provozoven poskytujících služby před datem a zvláště od data €; tato oblast projektu má značný význam pro nákladovost konverze v obchodním podnikání.

Prioritním cílem je zamezit, a to zejména v začátcích uplatňování eura, aby se z důvodu změny měny zvyšovaly ceny zboží a služeb, aby došlo k rozkolísání cenové úrovně a cenového vývoje vedoucích k destabilizaci trhu či činnosti institucí nefinančního sektoru.

- **odpovědnost** – za další podrobnější rozpracování tohoto úkolu odpovídá pracovní skupina pro nefinanční sektor a ochranu spotřebitele spolu s dalšími pracovními skupinami (zvláště pracovní skupinou pro informatiku a statistiku a pracovní skupinou pro komunikaci)
- **vazba na jiné úkoly** – bude stanoveno v dalších etapách rozpracování
- **legislativní aspekt/dopady** – bude stanoveno v dalších etapách
- **časová náročnost** – bude stanovena v dalších etapách rozpracování
- **termín splnění** – dle textu této kapitoly
- **termín začátku** – bude stanoveno v dalších etapách rozpracování
- **kontrolní termín rozpracování tématu** – vždy k 30. 6. a 31. 12. běžného roku.

4.5 Hlavní podnikové aspekty přechodu na euro

Úspěšný přechod na euro bude záviset na tom, jak podnikatelské subjekty v obchodě, ve službách a v rámci ostatních podnikatelských vztahů zvládnou úlohy spojené se zavedením eura, zejména konverzi cen, duální označování cen, konverzi podnikového výkaznictví a informačních systémů, informační strategii, cenovou stabilitu, apod. Prokazuje se, že ke zvýšení angažovanosti ve prospěch nové měny přispívá uplatnění systému vzdělávání se zaměřením na právní a organizační rámec přijetí eura na všech úrovních řízení v rámci podnikatelských aktivit a vyškolení personálu prodejen

manipulujícího s platidlem, a to zejména v oblasti identifikování falešných eur.

Zahraniční zkušenosti také jednoznačně prokazují, že přechod na euro proběhl hladce tam, kde ve velkých a středních firmách či institucích byla určena osoba "svodně" odpovědná za přechod na euro. Proto tento postup doporučujeme uplatnit také v našich podmínkách firemního přechodu na euro. U malých podniků a mikropodniků by měla podpůrnou roli sehrát zejména informační místa pro podnikatele a finanční instituce.

Jako nejdůležitější podnikové aspekty přechodu na euro je možno označit těchto pět tematických oblastí:

4.5.1 Aspekt kapacitní

Menší podniky zpravidla nemají dostatečnou kapacitu pracovních sil, které je třeba vyčlenit k úkonům spjatým s přechodem na novou měnu přímo v terénu – na prodejně, provozovně, apod. Týká se to hlavně přečeňování veškerého zboží a praktických úkolů při manipulaci s hotovostí ve dvojí měně v období duální cirkulace (častý převoz peněz do/z banky, skladování a úschova oběživa ve dvojí měně v podniku, apod.). Menší podniky dále ve svých rozpočtech více pocítí přidané náklady v případě přečeňování zboží a služeb, pořizování nových cenových displejů či nosičů, změny komunikačních a reklamních kampaní a v neposlední řadě také v případě mezd pracovníků, v jejichž kompetenci bude změnu měny v podniku realizovat.

K omezení tohoto rizika přispívá, pokud si podnik postupně vytváří finanční rezervu (rozpočet), který by pokryl dočasně zvýšené náklady a zamezil skokovému navýšení výdajů. V této souvislosti je na místě zmínit také přínosy z přechodu na euro, plynoucí z rozšíření stabilního jednotného mezinárodního měnového prostoru, v němž menší a střední podniky čelí menším výkyvům kurzu a rizikům z mezinárodních operací. Odpadá tím celá řada poplatků a dalších nákladů z existence a převádění cizí měny, což snižuje náklady a vede k možnosti zeštíhlení administrativy podniku. Menší a střední podniky dále získají šanci k novým exportním aktivitám, možnostem zahraničních investic a hledání nových dodavatelů, neboť odpadají nejrůznější devizová opatření a nutnost záruk proti výkyvům kurzu či zahraničně obchodním rizikům. Zvýšení četnosti obchodního styku bylo zaznamenáno především mezi sousedy v zemích eurozóny.

4.5.2 Nutnost investic do přizpůsobení podnikového výkaznictví, počítačových systémů, software/hardware pro zpracování dat a v neposlední řadě také do školení zaměstnanců

Jde o investice, které jsou "technickým" vyústěním výše popisovaných aktivit.

K omezení vícenákladů s těmito investicemi spojenými přispívá, pokud podnik využije investice do technického zabezpečení přechodu na novou

měnu k vnitropodnikové modernizaci. Týká se to především nových účetních programů, marketingových databází, logistických systémů a dalších. Prokazuje se, že přechod na euro v mnoha podnicích urychlil rozhodovací proces modernizačních změn, ke kterým by vedení podniku dříve nebo později muselo stejně přistoupit. Svou podstatou jde o optimalizaci načasování a provedení vnitropodnikové modernizace tak, aby se její termín kryl s termínem přijetí eura. Při rozhodování o rozsahu a načasování změn v informačních systémech je vhodné využít doporučení a metodik, které připraví pracovní skupina Národní koordinační skupiny pro informatiku a statistiku.

4.5.3 Aspekt finančního řízení, plánování a účetnictví

Největším nebezpečím v této souvislosti je odsouvání přípravy na přechod na euro. Ačkoliv jsou pro souvislosti ve finančním řízení, plánování a účetnictví (včetně přepočtu základního kapitálu, apod.) rozhodující postupy uvedené v kapitole 3 *Veřejné finance a veřejné správa a samospráva*, je nezbytné uvést, že si zavedení eura v podnikatelské sféře vyžádá zejména:

- Přehodnocení klíčových procesů v jednotlivých firmách v podmínkách změněné strategie v oblasti finanční obsluhy, nákupu a prodeje a identifikování změn s tím spojených.
- Na základě konkrétních změn týkajících se finanční obsluhy, nákupu a prodeje, vyspecifikování potenciálních rizik a navrnutí (na principu zachování kontinuity) opatření eliminujících jejich rizika:
 - obchodní, zejména úrokové, měnové a též riziko likvidity a bonity ve vztahu ke změnám finanční obsluhy podniku,
 - technické a organizační spojené s flexibilitou, s kapacitou a s chybami redenominace,
 - strategické, zejména investiční, související s konkurenceschopností a též s úpravou smluv a vztahů kooperací.
- Změny v procesech finanční obsluhy budou vyvolané změnami v oblasti měnového kurzu. Přizpůsobení se těmto změnám ve velké míře ovlivní velikost, právní forma, oblast ekonomické činnosti firem a míra jejich kapitalizace. Proto z procesního hlediska musí být tyto změny naplánované, realizovatelné a kontrolovatelné. Tyto změny se dotknou činností realizovaných v rámci jedné účetní jednotky, mimo jiné vnitřních procesů podniku a jeho styku se smluvními partnery. V daném případě jde o oblast finančního řízení a výkaznictví, kde procesy finanční obsluhy musí být naplánovány jak na úrovni účetní jednotky, tak i vícerych účetních jednotek (v případě poboček, dceřiných společností a joint ventures). Znamená to, že změny v účtování, výkaznictví, konsolidaci a zúčtování musí probíhat koordinovaně.

Výsledky analýz měnového rizika vyvolávají změny finanční strategie řízení likvidity a investic. Ve vztahu efektů strategické (i technické) redenominace si to vyžádá úpravu, zrušení nebo vznik nových smluvních vztahů mezi podnikem a smluvními partnery (bankou nebo jinou finanční institucí). V praxi to znamená:

- převedení korunových účtů,
- přehodnocení měnových operací,
- přehodnocení cen dodavatelů,
- úprava, zrušení, vytvoření nových kooperací – smluv,
- zhodnocení výhod a nevýhod nákupu v euru,
- přehodnocení prodejních cen,
- přehodnocení nabídkových a reklamních materiálů, obalů a podobně

V oblasti technické redenominace, která souvisí s výkonem činností týkajících se přepočtu na základě přepočítacího koeficientu ve vztahu k účtování, finančnímu řízení, účetním záznamům a formulářům, to bude:

- přehodnocení vhodnosti používané metodiky a postup účtování,
- přepočítání hodnoty majetku a závazků přepočítacím koeficientem na eura,
- přehodnocení vhodnosti formulářů, tiskopisů a účetních záznamů,
- zabezpečení technické stránky: přehodnocení cen dodavatelů, prodejních cen, nabídkových a reklamních materiálů, obalů apod.,
- fakturace

4.5.4 Aspekt předzásobení eurem

Významnými předpoklady a současně kritérii úspěšnosti konverze se staly včasné a dostatečné předzásobení maloobchodu mincemi i bankovkami a optimální – spíše krátká – doba duální cirkulace v přechodu na novou měnu. Podrobnější informace jsou uvedeny v kapitole 2 *Banky a finanční sektor*.

4.5.5 Aspekt nového definování pozice firmy na trhu ve střednědobém a dlouhodobém horizontu

Především menší podniky, které plánují spíše v krátkodobější než dlouhodobější perspektivě, mohou mít s přechodem na euro menší finanční

a organizační problémy, a to zvláště v případě, že jejich aktivity nespočívají prvotně v mezinárodním obchodě. Svou obchodní strategii plánují s ohledem na momentální či krátkodobou výhodnost či nevýhodnost kurzu, což jim dává do jisté míry možnost "spekulativního" ekonomického chování. S příchodem společné měny budou ovšem přinuceny orientovat se minimálně ve střednědobém horizontu, a to v zájmu udržení své konkurenceschopnosti, a v příhraničních oblastech také pro případ přímé konfrontace se zeměmi eurozóny. Nezbytné je také promýšlet dopředu smlouvy se zřetelem na tyto nové okolnosti. Aspekt střednědobého a dlouhodobějšího vnímání je efektivní uplatnit také pro ohodnocení pozic svých obchodních partnerů a nejbližšího externě spolupracujícího prostředí s cílem vyvarovat se toho, aby kolize vnějšího subjektu přivedla kolizi vlastní firmy. Tato hodnocení je účelné provést s dostatečným předstihem tak, aby šlo také v předstihu volit spolehlivé a konkurenceschopné obchodní partnery a případně nový hlavní cíl podnikání v podmínkách eurozóny.

5 Legislativní potřeby zavedení eura⁹

5.1 Charakteristika úkolů spojených se zavedením eura

5.1.1 Příprava Obecného zákona

Obecný zákon o zavedení eura (dále jen "Obecný zákon") bude hlavním právním předpisem České republiky, který vytvoří předpoklady pro zajištění hladkého přechodu na novou měnu v ČR. Bude navazovat na základní nařízení ES týkající se zavedení eura a v podrobnostech tato základní nařízení ES, včetně dalších souvisejících předpisů EU a judikatury Evropského soudního dvora provádět. Bude obsahovat některá opatření související se zavedením eura jako zákonného platidla v ČR, a to zejména odkaz na přepočítací koeficient, způsob přepočtu z koruny na euro, případně na jiné měny, hlavní principy zaokrouhlování, konverze cen a duálního označování cen, způsob konverze peněžních prostředků na bankovních účtech, způsob konverze cenných papírů a ostatních investičních nástrojů, záruku neměnnosti dříve uzavřených právních závazků, správních a soudních rozhodnutí v souladu s principem kontinuity právních nástrojů, pravidla pro výměnu oběživa, kontrolu a dohled nad dodržováním tohoto zákona a sankce pro případ jeho porušení nebo nedodržení. Obsah Obecného zákona bude také východiskem pro novelizaci dalších právních předpisů České republiky nutnou pro zavedení eura.

V návaznosti na Obecný zákon bude vydána metodika, která stanoví způsob duálního označování cen, jak je popsáno v kapitole 4.1. Povinnost

⁹ Národní plán zavedení eura v České republice, zejména tato kapitola 5. Legislativní potřeby zavedení eura (gesce k primární legislativě), bude dále aktualizován v návaznosti na usnesení vlády č. 266 ze dne 19. března 2007 po provedení změny zákona č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky, ve znění pozdějších předpisů (kompetenční zákon).

duálně označovat ceny budou mít jak právnické, tak i fyzické osoby – tzn. všechny subjekty v České republice.

Legisvakance Obecného zákona bude stanovena tak, aby se všechny subjekty mohly v dostatečném časovém předstihu připravit na zavedení eura v České republice a na práva a povinnosti s tím spojené. Základní obsah Obecného zákona bude připraven a předložen k připomínkám pracovním skupinám v návaznosti na schválený Harmonogram legislativních prací souvisejících se zavedením eura.

Účinnosti nabude Obecný zákon dnem zavedení eura. Některá jeho ustanovení však nabudou účinnosti ještě před tímto datem, např. ustanovení upravující pravidla týkající se konverze cen a duálního označování cen. Platnosti by měl Obecný zákon nabýt minimálně 18-24 měsíců přede dnem zavedení eura v České republice a na jeho základě budou připravovány další potřebné legislativní úpravy.

Návrh Obecného zákona připraví Ministerstvo financí České republiky ve spolupráci s Českou národní bankou a Národní koordinační skupinou pro zavedení eura. Návrh Obecného zákona připravený Ministerstvem financí ČR ve spolupráci s Českou národní bankou posoudí Národní koordinační skupina pro zavedení eura před jeho předložením do vnějšího připomínkového řízení a před jeho předložením vládě k projednání. Vládě jej poté předloží ministr financí společně s guvernérem České národní banky.

Vzhledem k tomu, že Obecný zákon bude svou povahou zejména implementačním opatřením k předpisům EU, nebude vypracováván věcný záměr zákona, ale bude připraveno přímo paragrafované znění v souladu s čl. 3 odst. 3 Legislativních pravidel vlády v platném znění.

5.2 Příprava nového zákona o České národní bance

Nový zákon o České národní bance, který nahradí nyní platný zákon č. 6/1993 Sb., zabezpečí přenesení některých rozhodovacích pravomocí, zejména z oblasti měnové politiky, na Radu guvernérů Evropské centrální banky (dále jen ECB). Měnová politika, která se bude provádět v České republice, bude měnovou politikou EU stanovenou s ohledem na cenovou stabilitu v EU, resp. v zemích, které zavedly euro jako svou měnu.

Zákon bude obsahovat ustanovení o měně s následujícím obsahem: *"Měnou České republiky je euro. Zkratka názvu eura je EUR a symbolem eura je '€' podle sdělení Komise COM (97) 418 z 23. července 1997 o užívání symbolu eura (€). Peněžní jednotkou je jedno euro, které se dělí na sto centů podle nařízení Rady (ES) č. 974/98 o zavedení eura."*

Další významnou kvalitativní změnou, která se dotýká výkonných činností, bude zapojení ČNB do Evropského systému centrálních bank (dále jen ESCB) při vydávání bankovek a mincí v eurech a zajišťování jejich oběhu.

Zákon bude respektovat skutečnost, že povolování emise bankovek je výhradním právem ECB. ČNB se bude pouze podílet na vydávání bankovek společné evropské měny tak, že bude na základě rozhodnutí a se souhlasem ECB sjednávat tisk bankovek, organizovat dodávky bankovek od výrobců, kontrolovat jejich kvalitu v zájmu zajištění plynulého a hospodárného peněžního oběhu, bude dohlížet na ochranu a bezpečnost do oběhu nevydaných bankovek a na úschovu a ničení tiskových desek, dalších tiskových pomůcek a neplatných a vyřazených bankovek a především bude uvádět do oběhu, resp. stahovat z oběhu, bankovky v eurech na území České republiky.

Smlouva o založení ES umožňuje jednotlivým státům eurozóny při respektování kompetence založené národní právní úpravou vydávat mince s tím, že je nutné dodržovat platné předpisy EU v této oblasti. Objem emise mincí podléhá schválení ECB. Zákon proto ponechá právo vydávat mince ČNB, která bude i nadále sjednávat ražbu mincí, organizovat dodávky mincí od výrobců, kontrolovat kvalitu mincí dodávaných výrobcem k zajištění plynulého a hospodárného peněžního oběhu, dozírat na ochranu a bezpečnost do oběhu nevydaných mincí a na úschovu a ničení razidel a neplatných a vyřazených mincí a především bude uvádět do oběhu, resp. stahovat z oběhu, mince v eurech, resp. centech, na území České republiky.

Obecný zákon bude mít v celém procesu funkci relativně krátkodobou, či přechodnou, zatímco zákon o ČNB bude plnit úlohu měnového zákona dlouhodobě. Existence shora uvedených dvou právních norem, které napomohou zajistit soulad práva České republiky s právními předpisy EU a se Statutem ESCB ve smyslu čl. 121 Smlouvy o založení ES, je stejně klíčová jako podmínka splnění ekonomických parametrů pro vstup do eurozóny.

5.3 Příprava Harmonogramu legislativních prací

Zavedení eura v České republice vyvolá potřebu novelizace řady právních předpisů. Za účelem stanovení rozsahu a způsobu této novelizace bude proveden podrobný rozbor platného právního řádu České republiky, v rámci kterého dojde k posouzení dopadů implementace přímo použitelných předpisů EU upravujících zavedení eura. Gestory za provedení uvedeného rozboru budou jednotlivá ministerstva, ostatní ústřední orgány státní správy a Česká národní banka na základě metodiky Národní koordinační skupiny a pracovní skupiny pro legislativu. Na základě výsledků tohoto rozboru NKS zpracuje přehled právních předpisů, které bude potřeba novelizovat v souvislosti se zavedením eura v ČR, a to v členění na právní předpisy, které musí nabýt účinnosti přede dnem zavedení eura a na právní předpisy, které nabudou účinnosti ke dni zavedení eura jako měny České republiky. Podrobný soupis právních předpisů, které bude nutné novelizovat, bude součástí tzv. Harmonogramu legislativních prací souvisejících se zavedením eura (dále jen "Harmonogram"). Součástí Harmonogramu budou také základní principy pro provádění legislativních úprav právních předpisů vzešlých z výše popsané analýzy.

NKS předloží vládě ke schválení jako samostatný materiál "Harmonogram legislativních prací souvisejících se zavedením eura", který bude pravidelně aktualizován a předkládán vládě k projednání a ke schválení. Materiál bude poprvé vládě předložen k 31. 12. 2007.

K novelizaci bude nutno přistoupit zejména u právních předpisů, v jejichž textu se vyskytuje přímo měna "Kč", popřípadě "CZK", nebo slova "koruna", resp. "česká koruna", právní předpisy upravující ukládání peněžitých sankcí a právní předpisy obsahující pravidla pro zaokrouhlování Kč (například daňové předpisy). Dále se bude jednat o právní předpisy, ve kterých jsou vzorce a výpočty a právní předpisy, ve kterých bude nutné nově stanovit zaokrouhlování v eurech (například nájemné, úvěry na bydlení) a obecně předpisy, jejichž text by byl v rozporu se skutečností, že euro je zákonným platidlem v České republice.

Uvedený Harmonogram bude obsahovat konkrétní právní předpis, gestora uvedeného právního předpisu určeného v souladu s platným zněním kompetenčního zákona (předkladatele, popřípadě spolupředkladatele), předpokládaný termín předložení vládě k projednání, datum nabytí účinnosti právního předpisu. Dále bude Harmonogram obsahovat popis problémů spojených s implementací předpisů EU, včetně návrhu způsobu jejich řešení, které resorty identifikovaly v rámci jimi zpracovávaného rozboru. S ohledem na probíhající legislativní práce budou resorty uvedený seznam průběžně aktualizovat.

Vlastní stanovení úkolů jednotlivým členům vlády a vedoucím ostatních ústředních orgánů státní správy bude zajištěno usnesením vlády k Harmonogramu, které bude obsahovat všechny úkoly v oblasti legislativy vyplývající z národního plánu s určením osoby odpovědné za jejich splnění a konkrétního termínu provedení úkolu.

5.3.1 Způsob rozdělení právních předpisů do skupin

Právní předpisy, které bude potřeba novelizovat nebo nově přijmout, jsou rozděleny do dvou základních skupin podle potřebného data nabytí jejich účinnosti. Obecně platí, že zákony by měly projít legislativním procesem a být platné minimálně rok před zavedením eura. U zákonů, které přinesou rozsáhlejší změny a budou vyžadovat dostatečnou lhůtu pro přípravu, se doporučuje vést legislativní proces tak, aby byly zákony platné alespoň 18 měsíců před tím, než nastane jejich účinnost.

1. skupina

Bude obsahovat předpisy, které nabudou účinnosti nejpozději dnem zavedení eura (tzn. dnem €) s tím, že některá jejich ustanovení nabudou účinnosti dříve (v období €-5/6 měsíců) s ohledem na povahu práv a povinností v nich ukládaných. Půjde jednak o zcela nové předpisy v souvislosti se zavedením eura (např. Obecný zákon) nebo o předpisy, které

ukládají povinnosti, jejichž plnění je nutno zajistit již určitou dobu před vlastním zavedením eura – např. pravidla pro konverzi cen a duální označování cen.

Je na jednotlivých resortech a jednotlivých pracovních skupinách NKS, aby takové povinnosti a jim odpovídající právní předpisy při posouzení dopadů implementace přímo použitelných předpisů EU o zavedení eura určily.

V této skupině budou minimálně tyto předpisy:

- a. Obecný zákon
- b. nový zákon o ČNB
- c. právní úprava duálního označování cen (v případě, že tato právní úprava nebude obsažena v Obecném zákoně)

2. skupina

Půjde o novely právních předpisů, které je nutno změnit s účinností ke dni zavedení eura. Půjde o takové předpisy, jejichž ustanovení nelze překlenout Obecným zákonem nebo přímo použitelnými předpisy EU, a to s ohledem na právní jistotu a na praktické dopady.

Do této skupiny budou zařazeny např. daňové zákony, právní předpisy v oblasti účetnictví, sociálního zabezpečení a veřejného zdravotního pojištění a další právní předpisy, které určí jednotlivé resorty.

Obecně platí pro právní předpisy zařazené v obou skupinách, že by měly nabývat platnosti postupně v závislosti na průběhu legislativního procesu, ale účinnost musí nastat nejpozději ke stanovenému dni, tzn. €-x (nejspíše ke dni rozhodnutí Rady o zrušení přechodné výjimky ČR pro používání eura¹⁰) nebo ke dni €.

5.3.2 Doporučení pro předkladatele jednotlivých návrhů

V následujícím textu jsou identifikovány některé problémy spojené s implementací předpisů EU pro zavedení eura, na které by se měly resorty v rámci své působnosti při provádění rozboru zaměřit, popřípadě navrhnout řešení. NKS bude veškeré podněty zpracovávat a navrhovat jednotné koncepční řešení.

Při přepočtu, resp. změně částek v právních předpisech ČR, je třeba zjišťovat, zda výše těchto částek či jejich rozmezí není stanoveno přímo předpisem EU. Pokud ano, pak je třeba použít výši určenou předpisem EU.

Pravidla pro zaokrouhlování vycházejí jednak z práva EU (viz bod *Pravidla zaokrouhlování* části I národního plánu), jednak z principů stanovených pro zavedení eura v ČR (viz kapitola 2 *Základní zásady zavedení eura v ČR* části I národního plánu), přičemž základní zásadou je

¹⁰ Tedy 5-6 měsíců před zavedením eura v České republice.

zaokrouhlování ve prospěch občana. Tento princip je potřeba promítnout do příslušných legislativních změn.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat sankcím peněžité povahy. Specifickým problémem je problematika správního trestání, které je v gesci Ministerstva vnitra České republiky. Všechny resorty budou proto postupovat v souladu s metodikou a zásadami správního trestání, připravenou Ministerstvem vnitra České republiky.

Legislativní návrhy související se zavedením eura budou muset být jednoznačně odlišeny od ostatních legislativních návrhů předkládaných jednotlivými resorty do vlády v pracovním pořádku. Protože návrhy právních předpisů budou vládě předkládány na základě schváleného Harmonogramu vyplývajícího z národního plánu a Plánu legislativních prací vlády, doporučujeme tuto skutečnost uvést jako důvod předložení materiálu na úvodní straně příslušného materiálu v souladu s Jednacím řádem vlády. Tím bude jasně stanoveno, že důvodem předložení je zavedení eura v ČR. Cílem identifikace legislativních návrhů, předkládaných v rámci plnění opatření k zavedení eura, je sjednocení přístupu legislativních orgánů vlády k navrhovaným změnám a také zjednodušení samotného projednávání těchto návrhů. Je potřeba zajistit, aby obsahem předkládaných zákonů byly pouze úpravy související se zavedením eura a nikoliv další jiné nesouvisející úpravy. V podobném duchu je potřeba apelovat také na Parlament České republiky.

Resorty budou při své legislativní činnosti vycházet z obsahu návrhu Obecného zákona a z metodiky připravené pracovní skupinou pro legislativu. Resorty budou předkládat v návaznosti na obsah návrhu Obecného zákona návrhy právních předpisů samostatně, popřípadě ve spolupráci s jiným resortem, popřípadě resorty, a to v souladu se stanovenými kompetencemi jednotlivých ústředních orgánů. Resorty by již nyní měly při přípravě právních předpisů zohlednit uvažovanou připravovanou transformaci měny, tzn. připravit návrh právního předpisu, popřípadě jeho osnovu tak, aby mohl být jako samostatný návrh zákona (event. nařízení vlády nebo vyhlášky) v co nejkratší době dopracován a předložen ke schválení.

Jednotlivé resorty jsou povinny průběžně aktualizovat seznam právních předpisů, jichž se dotkne zavedení eura, pro účely pravidelné aktualizace Harmonogramu. Aktualizace jsou zasílány Ministerstvu spravedlnosti České republiky jako gestorovi pracovní skupiny pro legislativu a také Organizačnímu výboru Národní koordinační skupiny.

Legislativní změny související se zavedením eura by měly být připravovány s cílem minimalizovat případný negativní dopad na fyzické a právnické osoby. V případě, že legislativní změny související se zavedením eura ovlivní veřejné rozpočty, musí být finanční dopad na veřejné rozpočty konkrétně uveden v důvodové zprávě v souladu s Legislativními pravidly vlády v platném znění.

S ohledem na povahu změn v právních předpisech České republiky souvisejících se zavedením eura v České republice bude třeba posoudit, zda návrhy takových právních předpisů je nutno konzultovat s ECB v souladu s čl. 8a Legislativních pravidel vlády v platném znění. Pokud tomu tak bude, pak je třeba postupovat v souladu s postupem uvedeným v Legislativních pravidlech vlády. Konzultaci bude podléhat přinejmenším návrh Obecného zákona a návrh nového zákona o ČNB.

5.3.3 Identifikace právních aktů regionální a místní samosprávy

S ohledem na skutečnost, že územně samosprávné celky (obce, kraje, města) mohou vydávat právní akty, které bude potřeba změnit v souvislosti se zavedením eura (tj. např. předpisy, v jejichž textu se vyskytuje měna "Kč" nebo "CZK", zaokrouhlování atd.), bude nutno tuto oblast monitorovat a připravit odpovědné orgány tak, aby byl přechod na euro hladký.

Odpovídá: Ministerstvo vnitra České republiky ve spolupráci s pracovní skupinou NKS pro legislativu.

5.4 Časový rozvrh legislativních prací souvisejících se zavedením eura

5.4.1 Příprava Obecného zákona

Předkladatelem návrhu Obecného zákona bude ministr financí spolu s guvernérem ČNB. Na přípravě zákona bude úzce spolupracovat Ministerstvo financí České republiky, ČNB a Národní koordinační skupina pro zavedení eura v České republice.

odpovídají: ministr financí, guvernér ČNB a NKS

Harmonogram přípravy návrhu Obecného zákona:

délka trvání: 12 měsíců

termín započetí procesu: neprodleně po schválení národního plánu vládou ČR

první návrh zákona: 31. 3. 2008

termín dokončení: €-2 roky

účinnost: některá ustanovení €-x (cca 6 měsíců, tzn. dnem rozhodnutí Rady o zrušení přechodné výjimky pro ČR), zbylá ustanovení €

platnost: €-1,5 (je nutná dostatečně dlouhá legisvakance)

5.4.2 Příprava nového zákona o ČNB

odpovídá: guvernér ČNB

termín započetí procesu: prosinec 2006 – předložení věcného záměru zákona vládě

platnost: €-1 rok
účinnost: €

5.4.3 Příprava Harmonogramu legislativních prací souvisejících se zavedením eura

Práce na Harmonogramu legislativních prací souvisejících se zavedením eura budou postupovat podle následujícího plánu:

1. výzva NKS k zahájení prací na rozboru legislativních dopadů zavedení eura a sestavení Harmonogramu
odpovídá: národní koordinátor zavedení eura v ČR
termín: neprodleně po schválení Národního plánu vládou ČR
2. posouzení dopadů implementace přímo použitelných předpisů ES o zavedení eura a zaslání výsledků NKS (PS pro legislativu)
odpovídají: členové vlády a vedoucí ostatních ústředních orgánů státní správy
termín: do 3 měsíců ode dne schválení národního plánu
3. sestavení vlastního Harmonogramu s rozdělením předpisů do skupin v souladu s bodem 5.3.1 části II národního plánu
odpovídá: předseda pracovní skupiny pro legislativu
termín: do 2 měsíců od zaslání podkladů od resortů v souladu s krokem č. 2
4. schválení Harmonogramu v NKS
odpovídá: předseda pracovní skupiny pro legislativu a Národní koordinátor zavedení eura v ČR
termín: do 1 měsíce od sestavení Harmonogramu v návaznosti na bod č. 3
5. předložení Harmonogramu vládě po připomínkovém řízení
odpovídá: národní koordinátor zavedení eura v ČR
termín: do 1 měsíce od schválení NKS
6. zajištění promítnutí Harmonogramu do Plánu legislativních prací vlády na jednotlivé kalendářní roky a do Výhledu legislativních prací vlády na stanovené období
odpovídá: členové vlády, vedoucí ostatních ústředních orgánů státní správy a ministr spravedlnosti a předseda Legislativní rady vlády
termín: v návaznosti na přípravu Plánu legislativních prací vlády
7. kontrola plnění Harmonogramu.

odpovídá: národní koordinátor zavedení eura v ČR
termín: průběžně

8. pravidelná aktualizace Harmonogramu

odpovídá: předseda pracovní skupiny pro legislativu a národní
koordinátor zavedení eura v ČR
termín: 1 x ročně

6 Zdroje informací a komunikace

6.1 Cíle informování o zavedení eura v ČR

Hlavním cílem informační kampaně bude přispět k hladkému a bezproblémovému přechodu České republiky na společnou měnu členských zemí eurozóny – euro. Každý občan, soukromá i veřejná sféra bude mít k dispozici dostatek informací, včas a vhodným způsobem. Znevýhodněným skupinám obyvatelstva a příslušníkům menšin bude věnována zvláštní pozornost.

Občané budou informováni tak, aby jim dostatek informací při přechodu na novou měnu umožnil vyhnout se případné materiální újmě. Jako spotřebitelům jim bude na trhu v souvislosti se zaváděním nové měny věnována maximální možná míra pozornosti a ochrany.

Soukromé sféře budou k dispozici informace, které umožní efektivně přizpůsobit příslušné aktivity nově přijímané měně. Velkým podnikům bude nadto poskytována informační podpora pro jejich vlastní informační aktivity v souvislosti se zaváděním eura. Neziskovým organizacím bude poskytována informační podpora pro jejich roli zprostředkovatele informací.

Veřejné sféře bude poskytována informační podpora, která zajistí plnění jejich role zprostředkovatele informací i vlastního příjemce změn s ohledem na výkon jejich působnosti. Zvláštní pozornost bude věnována krajům, městům a obcím, zejména s ohledem na zajištění jejich vlastních informačních aktivit zaměřených na region.

Významnou součástí bude komunikace Národního plánu zavedení eura a jeho obsahu v jednotlivých oblastech ihned po jeho přijetí. Veškeré informace používané v kampani musí odpovídat obsahu Národního plánu zavedení eura.

6.2 Systém a principy komunikace

Komunikace je založená na definování informačních potřeb jednotlivých cílových skupin, a to se zvláštním zřetelem k jejich potenciálu získané informace dále zprostředkovávat. Informační kampaň bude vedena tak, aby si adresáti nemuseli informace sami vyhledávat, ale aby se k nim dostávaly přímo – např. do škol, zaměstnání, do domácností apod. Pro tento účel bude důležité zvolit vhodné komunikační kanály.

Hlavním adresátem informační kampaně budou občané – rovněž z hlediska jejich různých rolí (žáci a studenti, pracující, důchodci apod.) se zvláštním zaměřením na znevýhodněné skupiny (dlouhodobě nezaměstnaní, zdravotně a sociálně znevýhodnění, apod.). Další významnou skupinou bude soukromá sféra, zejména podnikatelé a neziskové organizace. V komunikaci

se soukromou sférou budou hrát významnou roli profesní sdružení, svazy, asociace a komory. V komunikaci s občany pak spotřebitelské organizace, a dále média.

Veřejná správa bude kromě role příjemce změn také významným zprostředkovatelem informací vůči občanům i podnikatelům, zejména se to týká krajů, měst a obcí v regionech. Zvláštní pozornost bude věnována např. regionům s vysokou mírou nezaměstnanosti.

Role zprostředkovatele informací bude podporována také u orgánů státní správy a u velkých podniků. Role médií bude v celém procesu nezastupitelná.

Hlavním poselstvím informační kampaně bude zpráva, že euro bude v České republice zavedeno ke dni € a že všichni občané a soukromá i veřejná sféra v ČR musí být na používání eura v hotovostním i bezhotovostním styku připraveni. Věcným obsahem informační kampaně budou doporučení/rady a postupy, jak se na přijetí eura připravit.

Nejintenzivnější část kampaně se uskuteční v období od rozhodnutí Rady EU o přijetí ČR do eurozóny (resp. zrušení výjimky na zavedení eura) až po samotný vstup, tedy v posledním půlroce před vstupem ČR do eurozóny. Kampaň bude mít především charakter informační a vzdělávací.

Hlavními cíli kampaně bude zejména:

1. vysvětlení, že přijetí eura je závazek vyplývající z našeho vstupu do EU
2. informování o všech aspektech přijetí eura a nástrojích k minimalizaci rizik spojených s jeho přijetím
3. informování o jednotlivých etapách (harmonogramu) zavádění eura, včetně mechanismu ERM II, a o datu přijetí eura (okamžikem, kdy o něm bude rozhodnuto), možnostech výměny mincí a bankovek další praktické informace spojené se zaváděním eura
4. seznámení se závazným přepočítacím koeficientem, a to od okamžiku, kdy bude vyhlášen, s mechanismem přepočtu cen, platů, důchodů a všech dalších příjmů a výdajů, včetně problematiky zaokrouhlování
5. vysvětlení rozdílu mezi obdobím duálního označování cen a duální cirkulace, včetně výhod těchto nástrojů v procesu zavádění eura
6. seznámení s opatřeními přijatými na ochranu spotřebitele, se systémem dvojího označování cen a cenových kontrolních mechanismů
7. zmírňování obav ze zdražování, které by bylo způsobeno zavedením eura
8. seznámení s faktem, že ke dni zavedení eura přestává být koruna česká národní měnou

9. vysvětlení, že během duálního oběhu budou vedle sebe obíhat korunové mince a bankovky vedle euromincí a eurobankovek. V průběhu duálního oběhu a po jeho ukončení bude možné vyměnit korunové mince a bankovky v komerčních bankách a v centrální bance, případně v dalších pověřených institucích
10. seznámení s euromincemi a eurobankovkami, jejich ochrannými prvky, vysvětlování společných a rozdílných znaků eurooběživa (bankovky stejné pro všechny země eurozóny a mince s národní stranou).

Důležitost, potřebu a aktuálnost informací, stejně jako komunikační strategii samotnou bude průběžně vyhodnocovat pracovní skupina pro komunikaci Národní koordinační skupiny pro zavedení eura. Získané poznatky bude průběžně konzultovat s Národním koordinátorem zavedení eura a s dalšími pracovními skupinami Národní koordinační skupiny pro zavedení eura, zejména s pracovní skupinou pro nefinanční sektor a ochranu spotřebitele. Informační kampaň bude rovněž reflektovat pravidelné výzkumy veřejného mínění.

6.3 Institucionální zajištění

Hlavním koordinátorem komunikačních aktivit bude na základě pokynů národního koordinátora zavedení eura a Národní koordinační skupiny pro zavedení eura pracovní skupina pro komunikaci, která může spolupracovat s k tomu účelu vybranou specializovanou agenturou. Pracovní skupina bude spolupracovat také s orgány státní správy a místních samospráv, profesními sdruženími, komorami a asociacemi, spotřebitelskými organizacemi, finančními institucemi, komerčními i neziskovými organizacemi a veřejnoprávními médii, a rovněž ostatními pracovními skupinami Národní koordinační skupiny pro zavedení eura.

Na mezinárodní úrovni bude pracovní skupina spolupracovat s Evropskou komisí (DG ECFIN) v rámci programu partnerství PRINCE, který umožňuje využití finančních prostředků na spolufinancování vybraných informačních aktivit a bezúplatné využívání relevantních audiovizuálních a tištěných materiálů. Dále bude spolupracovat s Evropskou centrální bankou, zejména pokud se jedná o konzultace při přípravě a realizaci informační kampaně a dále bezúplatné využívání audiovizuálních a tištěných materiálů o podobě euromincí a eurobankovek a jejich ochranných prvků a postupech kontroly pravosti oběživa, případně s dalšími partnery v rámci twinningové spolupráce, jejímž gestorem je Evropská komise.

6.4 Cílové skupiny

Občané – hlavní adresáti kampaně, v různých rolích (spotřebitelé, zaměstnanci, důchodci apod.), se zvláštním zaměřením na:

- děti a žáky, studenty
- pedagogy
- znevýhodněné skupiny (nízkopříjmové rodiny, zdravotně a sociálně znevýhodněné osoby, dlouhodobě nezaměstnaní, senioři apod.)
- příslušníky národnostních menšin
- cizince a krajany v zahraničí.

Soukromá sféra – v souvislosti s přípravou činností na novou měnu, se zvláštním zaměřením na:

- živnostníky a podnikatele
- malé a střední podniky
- neziskové organizace.

Veřejná správa – v souvislosti s výkonem jejich působnosti, se zvláštním zaměřením na

- kraje, města a obce.

V informační kampani budou hrát významnou úlohu zprostředkovatelé (tzv. multiplikátoři) informací. Jsou to zejména:

- spotřebitelské organizace a profesní sdružení, svazy, komory či asociace
- finanční instituce
- média
- velké podniky
- orgány státní správy
- kraje, města a obce
- ostatní (pošta, ČD, autobusoví dopravci, ČSA, nemocnice apod.).

6.5 Nástroje komunikace

Nástroje komunikace budou využívány s ohledem na příslušnou cílovou skupinu tak, aby byl naplněn cíl informační kampaně: dostatek informací, včas a vhodným způsobem. Nástroje budou uplatňovány postupně v souladu s harmonogramem příprav na zavedení eura. Jedná se zejména o:

- internetové informační stránky k zavádění eura v ČR
- komunikační nástroje v rámci informování o evropských záležitostech (Euroskop, Eurokurýr, Eurocentra a Eurofon)
- komunikační nástroje zastoupení Evropské komise v ČR (sít Europe Direct), a další dostupné komunikační nástroje
- PR aktivity jednotlivých institucí
- tištěné materiály produkované Evropskou komisí i vlastní (do každé školy, domácnosti, dopravních prostředků apod.)
- inzerce v médiích (placená), jako zdroj nezkrájených informací
- informační kampaň v médiích
- audiovizuální a multimediální materiály – videokazety, CD, DVD, především určené územním samosprávám a vzdělávacím institucím
- odborné konference, přednášky, školení a semináře
- reklamní předměty
- zvláštní akce, např. Den eura – happening pro širokou veřejnost na začátku intenzivní části kampaně (zhruba den € minus 100)

6.5.1 Logo a slogan informační kampaně

Bude zvoleno národní logo a slogan zavedení eura, které budou v informační kampani využity společně s logem zavádění eura Evropské komise a Evropské centrální banky. V současnosti je vybráno logo Národní koordinační skupiny pro zavedení eura, které bude používáno zejména pro institucionální komunikaci. Podoba loga je uvedena v Příloze 2 *Logo Národní koordinační skupiny pro zavedení eura*.

6.5.2 Průzkumy veřejného mínění

Součástí příprav a vyhodnocování informační kampaně budou pravidelné průzkumy veřejného mínění, příp. psychologická mapa ČR, které po obsahové stránce (zadání otázek) zajistí pracovní skupina pro komunikaci na základě schválení národním koordinátorem zavedení eura. Důležitým zdrojem informací budou rovněž průzkumy zajišťované Evropskou komisí, tzv. Eurobarometr a Flash Eurobarometr. Dále mohou být brány v potaz relevantní a dostatečně podložené průzkumy dalších institucí či podniků.

6.6 Časový harmonogram kampaně

Komunikační strategie bude vycházet z jednotlivých etap přístupového procesu ČR k eurozóně na základě vládního rozhodnutí o cílovém datu vstupu do eurozóny a dále na základě přijetí ČR do eurozóny Radou EU.

Komunikace je rozdělena do čtyř základních období.

I) Období před vstupem do ERM II

V tomto období nemusí být známo cílové datum našeho vstupu do eurozóny. Komunikace bude soustředěna na publikaci objektivních informací, které souvisí s přístupovým procesem ČR k eurozóně, informování o všech aspektech přijetí eura a nástrojích k minimalizaci případných rizik, včetně zmírňování obav ze zdražování, které by bylo způsobeno zavedením eura (ochrana spotřebitele). Základem komunikace bude obsah Národního plánu zavedení eura. Z nástrojů budou využity především informační internetové stránky, nástroje v rámci pro informování o evropských záležitostech (Euroskop, Eurokurýr, Eurocentra a Eurofon), tištěné materiály – produkované Evropskou komisí i vlastní, informace v médiích, dále odborné konference, přednášky, školení a semináře. Budou zahájeny pravidelné průzkumy veřejného mínění, popř. vypracována psychologická mapa ČR. Komunikace bude intenzivnější po vyjádření politické vůle do eurozóny vstoupit k určitému datu.

Hlavními zprávami tohoto období budou zejména:

- 1) přijetí eura je závazek plynoucí z našeho vstupu do EU
- 2) informování o všech aspektech přijetí eura a nástrojích k minimalizaci případných rizik
- 3) zmírňování obav ze zdražování, které by bylo způsobeno zavedením eura.

II) Období od vstupu do ERM II do rozhodnutí o zrušení výjimky na zavedení eura orgány EU

V této fázi bude komunikováno především cílové datum přijetí eura a z toho vyplývající harmonogram příprav, důraz bude kladen na praktické informace se zaváděním eura spojené, včetně mechanismu ERM II. Seznamování s opatřeními přijímanými na ochranu spotřebitele bude intenzivnější než v první fázi. Z nástrojů budou v této fázi navíc využity inzerce v médiích a audiovizuální a multimediální materiály – videokazety, CD, DVD, především určené samosprávám a vzdělávacím institucím a do distribuce informací intenzivněji zapojeny spotřebitelské organizace a profesní svazy, sdružení, komory či asociace. V průběhu této fáze bude velká pozornost věnována zprostředkovatelům (multiplikátorům) komunikace a jejich informační podpoře.

Hlavními zprávami tohoto období budou zejména:

- 1) jednotlivé etapy harmonogramu přijetí eura, včetně mechanismu ERM II a cílové datum přijetí eura
- 2) důkladnější seznámení s opatřeními přijímanými na ochranu spotřebitele, se systémem dvojího značení cen a cenových kontrolních mechanismů

- 3) praktické informace spojené se zaváděním eura
- 4) seznámení s euromincemi a eurobankovkami, jejich ochrannými prvky, vysvětlování společných a rozdílných znaků eurooběživa (bankovky stejné pro všechny země eurozóny a mince s národní stranou)
- 5) zmírňování obav ze zdražování, které by bylo způsobeno zavedením eura.

III) Období od zrušení výjimky na zavedení eura do zavedení eura v ČR

V této fázi bude komunikováno především datum přijetí eura a závazný přepočítací koeficient s důrazem kladeným na praktické informace spojené s přepočtem cen, platů, důchodů a všech dalších příjmů a výdajů včetně zaokrouhlování a na možnosti výměny mincí a bankovek, dále na vysvětlení principů duálního oběhu a duálního označování cen, včetně potvrzení opatření průběžně přijímaných na ochranu spotřebitele. Z nástrojů bude v této fázi velký důraz kladen na inzerci v médiích (jako zdroji nezkrácených informací) a bude spuštěna intenzivní část informační kampaně v médiích.

Hlavními zprávami tohoto období budou zejména:

- 1) datum přijetí eura
- 2) přepočítací koeficient a mechanismus přepočtu cen, platů, důchodů a všech dalších příjmů a výdajů včetně možností výměny mincí a bankovek
- 3) seznámení s faktem, že ke dni zavedení eura přestává být koruna česká národní měnou
- 4) vysvětlení, že během duálního oběhu budou korunové mince a bankovky v oběhu stejně jako eurové, přičemž status zákonného platidla již bude mít pouze euro. Koruny budou v tomto období z oběhu postupně stahovány. Po ukončení duálního oběhu bude možné vyměnit korunové mince a bankovky pouze v centrální bance, komerčních bankách a případně dalších pověřených institucích
- 5) potvrzení opatření přijatých na ochranu spotřebitele a seznámení se systémem duálního označování cen a cenových kontrolních mechanismů
- 6) informace o přijaté či přijímané legislativě evropské i české v souvislosti se zavedením eura v ČR
- 7) zmírňování obav ze zdražování, které by bylo způsobeno zavedením eura.

IV) Období po zavedení eura jako měny v České republice

Budou komunikovány především praktické informace spojené s výměnou dosavadního oběživa a kontaktní místa veřejného (orgány státní správy, veřejný ochránce práv, kraje, města a obce) i soukromého (spotřebitelské organizace, profesní svazy, komory, sdružení či asociace) sektoru, kam je možné se obrátit o pomoc v případě potíží.

Hlavními zprávami tohoto období budou zejména:

- 1) Česká republika je členem eurozóny
- 2) monitoring zkušeností, evaluace
- 3) informování o změnách cenové hladiny a předcházení vnímané inflaci.

6.7 Finanční zajištění

Finanční rámec informační kampaně stanoví vláda ČR svým usnesením na základě rozhodnutí vstoupit do eurozóny k určitému datu. Do té doby bude Národní koordinační skupina využívat při své činnosti rozpočty členských institucí.

6.8 Úkoly v období před vstupem do ERM II

Informační internetové stránky o zavedení eura v ČR

Zajistí: ministerstvo financí / Národní koordinační skupina pro zavedení eura

Termín: průběžně

Využití nástrojů v rámci informování o evropských záležitostech (Euroskop, Eurokurýr, Eurocentra a Eurofon), komunikačních nástrojů zastoupení Evropské komise v ČR (sít Europe Direct), a dalších dostupných komunikačních nástrojů

Zajistí: ministerstvo financí, Česká národní banka

Termín: průběžně

Distribuce tištěných materiálů se základními informacemi o zavedení eura – produkovaných Evropskou komisí i vlastních

Zajistí: ministerstvo financí, Česká národní banka

Termín: průběžně

Spolupráce s médii, odborné konference, přednášky, školení a semináře

Zajistí: Národní koordinační skupina pro zavedení eura

Termín: průběžně

Vlastní průzkum veřejného mínění, popř. psychologická mapa ČR

Zajistí: Národní koordinační skupina pro zavedení eura na návrh pracovní skupiny pro komunikaci
Termín: průběžně

Aktualizace Národního plánu zavedení eura v ČR v oblasti informování o zavedení eura

Zajistí: pracovní skupina pro komunikaci na pokyn Národní koordinační skupiny pro zavedení eura
Termín: 31. březen 2008

7 Informační a statistické systémy

7.1 Opatření pro ministerstva a ostatní ústřední orgány státní správy

Hlavním úkolem je zmapování současného stavu informačních systémů (dále jen "IS") ministerstev a ostatních orgánů ústřední státní správy s ohledem na provázanost těchto systémů s přechodem na euro a se souvisejícími legislativními změnami. Zároveň je nutné stanovit obecnou metodiku, podle které by měla ministerstva a ostatní orgány ústřední státní správy při přechodu na euro postupovat. Konkrétně jsou úkoly pro ministerstva a ostatní ústřední orgány státní správy následující:

- do poloviny roku 2007 stanovit konkrétní osobu zodpovědnou za komunikaci s pracovní skupinou pro informatiku a statistiku a její jméno oznámit Organizačnímu výboru NKS (email euro@mfcz.cz)
- provést v termínu do €-3 revizi existujících finančních IS ve své působnosti a určit, které je potřeba pro přijetí eura přizpůsobit,
- po provedené revizi v termínu do €-2,5 vypracovat plán konverze a úpravy finančních IS, který bude obsahovat potřebné kroky na zabezpečení konverze finančních údajů obsažených v IS, případně samotné přizpůsobení fungování IS,
- na základě plánu konverze a úpravy finančních IS v termínu do €-2 v souladu s doporučeními podle popisu nejdůležitějších úkolů (viz bod 7.4) provést samotnou konverzi finančních IS,
- fáze testování bude probíhat do €-1. Během této fáze proběhne doladování IS a odstranění nedostatků zjištěných během testovacího provozu,
- spuštění IS, které budou připraveny na podmínky eura, jako zákonného platidla ode dne €.

Ministerstva a ostatní ústřední orgány státní správy dohlédnou v rámci své působnosti na jimi zřizované organizace, zejména na připravenost IS pro přechod k euro.

V oblasti statistiky bude probíhat úzká spolupráce s Českým statistickým úřadem (ČSÚ). ČSÚ je ze zákona č. 89/1995 Sb., o státní statistické službě, ve znění pozdějších předpisů, je zodpovědný za tvorbu a novelizaci metodiky pro všechna pracoviště státní statistické služby a dále za koordinaci pracovišť státní statistické služby, včetně používané metodiky, ukazatelů, měrných jednotek a stanovení obsahu statistických zjišťování.

7.2 Opatření pro subjekty územní samosprávy

Nejdůležitějším úkolem je opět zmapování současného stavu IS orgánů územních samospráv, obcí, měst a krajů s ohledem na provázanost těchto systémů s přechodem na euro a s případnými souvisejícími legislativními změnami. Zároveň musí dojít ke stanovení obecné metodiky, podle které by měly orgány územních samospráv, obcí a měst při přechodu na euro postupovat. Konkrétně jsou úkoly pro subjekty územní samosprávy následující:

- provést v termínu do €-3 revizi existujících finančních IS ve své působnosti, které je potřeba pro přijetí eura přizpůsobit,
- po provedené revizi v termínu do €-2,5 vypracovat plán konverze a úpravy finančních IS, který bude obsahovat potřebné kroky na zabezpečení konverze finančních údajů obsažených v IS případně samotné přizpůsobení fungování IS,
- na základě plánu konverze a úpravy finančních IS v termínu do €-2 v souladu s doporučeními podle popisu nejdůležitějších úkolů (viz bod 7.4) provedou samotnou konverzi finančních IS,
- fáze testování bude probíhat do €-1. Během této fáze proběhne doladování IS a odstranění nedostatků zjištěných během testovacího provozu,
- spuštění IS, které budou připravené na podmínky eura jako zákonného platidla ode dne €.

7.3 Opatření pro zavedení eura v podnikatelské sféře

Nejdůležitějším úkolem je opět zmapování současného stavu IS v podnikatelské sféře s ohledem na provázanost těchto systémů s přechodem na euro a s případnými souvisejícími legislativními změnami. Zároveň je potřeba vypracovat obecná doporučení, která podnikatelskou sféru včas připraví na přechod na euro. V rámci podniku zde bude nezanedbatelná role podnikového euro koordinátora (viz též kapitola Nefinanční sektor a ochrana spotřebitele).

Integrovanou součástí řízení firem jsou IS, které mají podpůrnou funkci pro většinu procesů probíhající v podnicích. V souvislosti se zavedením eura je potřeba identifikovat (otestovat), naplánovat a implementovat všechny kmeny ICT firmy. Věcně se jedná zejména o účetní a analytický SW. Technický převod korun na eura se dotkne:

- zhodnocení použitelnosti softwarového vybavení,
- prověření kapacity hardwarového vybavení,
- přizpůsobení a nákupu softwarového vybavení.

Uvedené změny musí zohlednit požadavky, které plynou ze změn v procesech finančního řízení podniků, odbytu, nákupu a práva. V platebním styku se změny dotýkají účtování faktur a oběhu hotovosti ve vazbě na elektronické registrační pokladny, přičemž rozsah změn bude úměrný velikosti, organizační struktuře a existujícímu rozsahu podpory ICT firmy.

7.4 Popis nejdůležitějších úkolů

Je nevyhnutelné jednoznačně identifikovat, které IS postihne přechod na euro. Zpravidla se jedná o IS pracující s finančními informacemi v české měně, a to zejména:

- elektronické platební systémy,
- účetní systémy,
- fakturační systémy,
- systémy na zpracování personální agendy,
- manažerské systémy v oblasti výroby pracující s finančními ukazateli,
- programy finančního plánování,
- programy pro sledování nákladů,
- ERP systémy (komplexní systémy plánování zdrojů podniku),
- IS státní pokladny a ostatní aplikace používané na řízení veřejných financí,
- bankovní systémy, včetně systémů ČNB,
- právní databáze obsahující finanční kontrakty,
- a další.

Zodpovědná osoba na základě doporučení pracovní skupiny pro informatiku a statistiku vypracuje analýzu IS s potenciálním dopadem přechodu na euro. Analýzu připraví v širší diskuzi s pracovní skupinou tak, aby bylo možné pokrýt případně rozšířené nároky na funkcionalitu těchto systémů v období po přechodu s možností zpětné vazby.

Pozornost je potřebné věnovat technologické vybavenosti vzhledem k negativnímu dopadu na hardware zejména u jednodušších technických zařízení.

Důsledně je potřeba sledovat vzájemnou propojenost systémů (nejen vnitřní, ale i vnější se zákazníky a dodavateli). Klíčové je definovat systémy, kterých se to týká, jejich kvalitu po logické technologické stránce pro strategii přechodu na euro. V případě nižší kvality IS je třeba vykonat celkové změny a neomezit se na změny částečné, které by následně měly negativní dopady.

Při stanovení priorit je nevyhnutelné brát na zřetel důležitost a komplexnost IS, důležité systémy organizace pro přechod na euro mají vyšší prioritu, komplexní systémy vyžadují víc času na konverzi, proto potřebují mít vyšší prioritu.

Pozornost je třeba věnovat souběžným úpravám všech systémů v pevně stanoveném termínu, což si vyžádá rozsáhlou koordinační aktivitu. Je důležité, aby koordinace úprav IS probíhala v souladu s celkovou přípravou institucí a aby byla vrcholově řízena hlavním koordinátorem přípravy na zavedení eura v dané instituci či podniku.

7.5 Postup pro konverzi statistických databází a IS

Je zapotřebí identifikovat věcný rozsah technické konverze velkých finančních a statistických IS z hlediska vnitřních směrnic nebo legislativních úprav vydávaných orgány státní správy.

Zodpovědná osoba navrhne minimální délku historických statistických časových řad, za které bude vhodně přepočítat údaje ve finančních a statistických databázích, které jsou nositeli finančních (hodnotových) informací. Samotný proces přepočtu se provede až po vydání legislativní regulace, do té doby je potřeba určit seznamy dat, které se budou přepočítávat, všeobecné závazné principy přepočtů pro všechny statistické systémy. Vlastníci velkých informačních databází připraví SW řešení přepočtu podle charakteru struktury jednotlivých skladů dat.

Pro podmínky konverze statistických databází je nezbytné zabezpečit zejména:

- vyhodnocení úplných seznamů ukazatelů, které se budou přepočítávat (nezbytné metodické vedení ČSÚ),
- určení způsobu přepočítávání údajů pro období sběru dat v české měně v procesu zpracování statistických údajů před vstupem do eurozóny,
- definování principů a koeficientů přepočtu údajů na euro a určení období, od kterého se budou povinné údaje publikovat v obou měnách,
- určení způsobu zaokrouhlení a násobků eura (měrná jednotka) pro ukládání údajů,
- stanovení metodických principů zabezpečení porovnatelnosti údajů a principy řešení bilančních rozdílů,
- navržení specifických statistických zjišťování pro potřeby zavedení eura v ČR (ukazatele, samostatné dotazování, doplnění ukazatelů na existující nosiče dat).

7.5.1 Doporučení pro přizpůsobení informačních a statistických systémů

Základním doporučením, které by mělo pomoci eliminovat potencionálně negativní dopady přechodu na euro, je zpracování technicko-technologického auditu dotčených informačních systémů. Zavádění nových informačních systémů a také významné změny systémů by se měly již v současnosti realizovat s ohledem k přechodu na euro. Tyto změny doporučujeme explicitně zpracovat už do uzavíraných smluv s dodavateli informačních systémů. Audity by měly být zaměřeny na následující oblasti:

Problémy se vstupy:

- přijímání finančních informací duplicitně euro – Kč,
- změna aktuálního systému:
 - vyžaduje čas na plánování a testování,
 - hrozí riziko chyb úředníků.
- používání paralelních systémů (dvou stejných verzí finančních informačních systémů):
 - často není možné s ohledem na technické omezení hardwaru,
 - hrozí chyba v záměně IS pracujícího s eurem a systému pracujícího v Kč,
 - problémy s transakcemi,
 - problémy s limity pro zákazníky.
- sekvenční přechod:
 - potřeba interface mezi systémy,
 - riziko zmatku mezi uživateli o používané měně.

Problémy s výstupy:

- vytváření finančních výstupů ve 2 měnách – duplicitně.

Problémy s interface:

- výměna finančních informací mezi systémy, které pracují s eurem a Kč,
- vytvoření konvertorů mezi měnami,
- simultánní změna – vše naráz,
- autonomní skupiny – skupina systémů, které jsou relativně autonomní.

Problémy s konverzí:

- při historických finančních datech v Kč, která budou potřebná i po přechodu na euro – bude potřebná jejich konverze na euro,

- manuální konverze,
- nástroj na automatizovanou konverzi,
- změna informačních systémů.

Technické detaily, které je potřeba brát v úvahu:

- zaokrouhlování:
 - konverzí mezi Kč a eurem mohou nastat rozdíly, které povedou k zastavení zpracování informací.
- interface mezi systémy,
 - budování interface může být náročnější, než se zprvu jeví – zejména s ohledem na problémy se zaokrouhlováním,
 - je potřeba se věnovat možným hrozbám záměny při sčítání v jednotlivých měnách,
 - je potřeba se věnovat systémům, které jsou propojeny s jinými systémy jiných organizací – v tom případě je potřeba dohodnout společný postup obou organizací a hlavně kdy a jak tyto systémy zkonvertovat na euro.
- konverze historických dat:
 - konverze zdrojů historických dat musí být provedena stejnou metodikou a stejným systémem – jinak mohou nastat nepředvídatelné chyby a problémy,
 - problémy mohou nastat v konverzi finančních metadat.
- desetinná místa – toto se týká především těch informačních systémů, které byly nastaveny pro práci s korunami bez desetinných míst – u nich je zapotřebí provést úpravy potřebné pro užívání eurocentů,
- zobrazování dvou měn:
 - to může způsobovat problémy s ohledem na limitovaný počet sloupců zobrazovaných na displeji.
- hraniční hodnoty – finanční informační systémy používají často hraniční hodnoty k definování akcí systému, tyto hranice musí být konvertovány na euro, aby se zabránilo neočekávaným akcím systémů,
- tabulkový procesor – s ohledem na velmi vysokou náročnost na vytvoření nástroje na automatickou konverzi tabulkových modelů na euro je efektivnější přebudovat tento tabulkový model a ne se snažit o manuální konverzi,
- školení zaměstnanců.

7.6 Náklady, rizika a doporučení spojená s přechodem na euro

7.6.1 Náklady

Jde zejména o jednorázové náklady spojené s konverzí Kč na euro, neboť mnohé IS tuto konverzi neumí. Odhad eliminace tohoto problému je 2-3 roky, postupnou úpravou a aktualizací IS. Tyto náklady jsou závislé na velikosti subjektu, druhu činností a přizpůsobení relevantních legislativních změn tak, aby bylo možno změny provádět v dostatečném předstihu. Pozdní definování změn znamená tlak na urychlené provedení změn a z toho plynoucí vyšší cenu úprav.

Oblast změn – všechny IS a software, který pracuje s finančními informacemi.

Doporučuje se provést včas audit svých IS, důraz klást na vzájemnou propojenost systémů.

7.6.2 Rizika

Za hlavní rizika je možno považovat následující:

- podcenění náročnosti změn IS z hlediska času, pracnosti a financí,
- zpožděné metodické postupy vyplývající z novelizované legislativy,
- nedostatek profesionálně zkušených interních a externích lidských zdrojů,
- neexistence testovacího prostředí pro testování úprav za ostrého provozu,
- zastaralé hardwarové a softwarové vybavení organizací neumožňující vykonat potřebné úpravy.

7.6.3 Doporučení

Hlavními doporučeními pro přechod na euro jsou:

- nové IS, které budou zavedeny po přijetí eura – jasně definovat požadavky na dodavatele – zapracování plné funkcionality pro práci s eurem,
- nové IS, které budou zavedeny před přijetím eura – jasně definovat požadavky na dodavatele – zapracování plné funkcionality pro práci s eurem a rovněž zabezpečení funkcionalit spojených s přechodem na euro,
- existující systémy – požadavek na dodavatele k zabezpečení funkcionalit spojených s přechodem na euro v rámci smluv o údržbě,
- důsledná analýza systémů zpracovávajících ekonomické údaje,

- zpracování analýzy dopadů potřebných úprav IS na ostatní IS organizace – propojenost systémů,
- příprava akčního plánu implementace funkčnosti spojené s přechodem na euro do IS,
- příprava strategie a plán testování s dostatečnou časovou rezervou,
- koordinace jednotlivých projektů, dokumentace společných pravidel, problémů, jejich řešení apod.,
- na centrální úrovni vytvořit pozici koordinátora pro každé profesní sdružení.

7.7 Seznam úkolů v oblasti informačních a statistických systémů

Vytvořit matici informačních systémů veřejného sektoru s definováním vzájemných vazeb.

Zodpovídá: MF ČR

Termín: €-3

Provést specializovaný audit informačních systémů veřejného sektoru se zaměřením na schopnost systémů k přechodu na euro.

Zodpovídá: Zodpovědná osoba, koordinace NKS (pracovní skupina pro informatiku a statistiku)

Termín: €-3

Připravit metodické usměrňování pro tvorbu nových informačních systémů s ohledem na garance jejich kompatibility s eurem.

Zodpovídá: Zodpovědná osoba, koordinace NKS (pracovní skupina pro informatiku a statistiku)

Termín: €-3

Vypracovat a zveřejnit metodické usměrňování pro postup konverzních prací s historickými údaji.

Zodpovídá: Zodpovědná osoba, koordinace NKS (pracovní skupina pro informatiku a statistiku)

Termín: €-3

Vypracovat a zveřejnit seznam kritických faktorů, kterým je nevyhnutelné věnovat pozornost v procesu přípravy systémů na přechod na euro.

Zodpovídá: Zodpovědná osoba, koordinace NKS (pracovní skupina pro informatiku a statistiku)

Termín: €-4

Přípravit doporučení pro soukromý sektor týkající se budování nových informačních systémů, úprav existujících informačních systémů, konverze historických a statistických údajů.

Zodpovídá: Zodpovědná osoba, koordinace NKS (pracovní skupina pro informatiku a statistiku)

Termín: €-4

Vypracovat a zveřejnit upravené statistické formuláře.

Zodpovídá: ČSÚ ve spolupráci s věcně příslušnými ministerstvy

Termín: €-1

Vypracovat metodiku konverze statistických údajů.

Zodpovídá: ČSÚ

Termín: €-2

Provést integrační test centrálních systémů pro oblast řízení veřejných financí.

Zodpovídá: Zodpovědná osoba, koordinace NKS (pracovní skupina pro informatiku a statistiku)

Termín: €-1

Provést integrační test informačních systémů bankovního sektoru.

Zodpovídá: ČNB

Termín: €-1